

DE GERECHTELIJKE ONTBINDING NEEMT EEN HOGE VLUCHT

Eric Van den Broele
Director Research & Development

Studie, mei 2026

Overname en gebruik van dit onderzoek wordt aangemoedigd, mits bronvermelding 'GraydonCreditsafe'. Deze studie is louter ter informatie opgesteld. De gegevens zijn ontwikkeld en verwerkt op basis van de GraydonCreditsafe-databanken. Uitgever, informatieverstrekker noch auteurs kunnen aansprakelijk gesteld worden voor mogelijke onnauwkeurigheden. De uiteindelijke interpretatie van de gegevens is altijd voor rekening van de lezer.

Contact:

Eric Van den Broele
Tel: +32 495 71 02 36
eric.vandenbroele@graydoncreditsafe.be

inhoud

Inleiding / samenvatting	4
1 De wettelijke basis voor de gerechtelijke ontbinding en de rol van de Kamers voor Ondernemingen in Moeilijkheden (KOIM)	6
2 Algemene evolutie van de procedure gerechtelijke ontbinding	8
3 Gerechtelijke ontbindingen per rechtsvorm	12
4 Regionale verschillen: een eigen beleid voor elk gerechtelijk arrondissement? Elke rechtbank maakt specifieke beleidskeuzes en ontwikkelt een eigen aanpak	17
5 Conclusie Gelijk voor de wet? Faillissementscijfers revisited Stenen tijdperk Risico's met zakenrelaties bestaan uit verschillende lagen	27

Inleiding / Samenvatting

De afgelopen jaren neemt de procedure van de gerechtelijke ontbinding een hoge vlucht. Daar waar we in het eerste decennium van de 21ste eeuw zelden meer dan 100 gerechtelijke ontbindingen per jaar noteerden, zagen we vanaf 2009 (102 cases) een geleidelijke stijging tot 353 cases in het jaar 2017.

Na een duidelijke verhoging in 2018 (979 cases) neemt de format van de gerechtelijke ontbinding steeds verder aan belang toe. Zo noteerden we respectievelijk in 2024 maar liefst 5.329 en in 2025 4.714 uitspraken tot gerechtelijke ontbinding. Op dit ogenblik maakt de gerechtelijke ontbinding ruim een derde uit van alle beëindigingsprocedures die zich voor de ondernemingsrechtbank beslechten.

Vanaf 2017 volgden een aantal wettelijke initiatieven zich in snel tempo op. We denken hierbij aan de Wet op Spookbedrijven van 2017, de insolventiewet (Boek XX) van 2018, Het Wetboek voor Vennootschappen en Verenigingen (WVV) van 2019 en de Omzettingwet van 2023. Hierbij werd het de uitdrukkelijke taak van de Kamers voor Ondernemingen in Moeilijkheden (KOIM) - als onderdeel van de ondernemingsrechtbank - om spookbedrijven, frauduleuze ondernemingen en ondernemingen die het economisch weefsel aantasten uit dat weefsel te verwijderen. De gerechtelijke ontbinding is hierbij het uitgelezen instrument. Een wetsvoorstel van 13 januari 2026 voorziet een verdere uitbreiding van de wettelijke gronden tot ontbinding.

Naast de benadering uitdrukkelijk bedoeld door de wetgevers, zien we in de praktijk dat verschillende rechtbanken naar dit instrument grijpen daar waar een insolvente onderneming over geen enkele activa meer beschikt (lege boedel), waardoor elke verdere faillissementsprocedure niet kan bekostigd worden en uitsluitend - zowel voor de betrokkene als voor de rechtbank - tijdrovend blijkt.

Tot op zekere hoogte kunnen we dus een toepassing van de procedure van de gerechtelijke ontbinding begrijpen als een 'snellere en goedkopere' en voor de ondernemingsrechtbank minder belastende insolventieprocedure en dus een equivalent van het faillissement. En toch, niet elke gerechtelijke ontbinding is per definitie een insolventieprocedure [1].

Wel gaat het in beide gevallen om een stopzetting van de activiteiten van een onderneming ten gevolge van een directe tussenkomst van de ondernemingsrechtbank. In dit licht benaderen we binnen deze studie de evolutie die we waarnemen. Terwijl het aantal faillissementen na de daling gedurende de COVID-periode een stijgende trend vertoont - waarbij we op dit ogenblik flirten met het recordjaar 2013 - zien we dat het aantal stopzettingen van ondernemingen na gerechtelijke tussenkomst sedert 2023 ongeëvenaarde cijfers vertoont.

Het aantal beëindigingen van ondernemingen na tussenkomst van de ondernemingsrechtbank (faillissementsprocedures + gerechtelijke ontbindingen) nam vanaf 2018 opvallend toe met in 2019 (12.155 cases) een eerste verzwaring van het record uit 2013 met +1,41%. Even opvallend: terwijl tijdens de COVID-jaren het aantal faillissementen daalde, steeg het aantal gerechtelijke ontbindingen geleidelijk verder. In het bijzonder na die terugval als gevolg van de COVID-pandemie zagen we in 2023 een volgend en indrukwekkend record met 13.812 procedures, die leidden tot beëindiging (ten opzichte van 2018 een stijging met +15,23%). In het jaar 2024 steeg dit naar 15.897 cases (+15,09% ten opzichte van 2023) om in 2025 te stabiliseren op 15.843 cases (-0,34%).

---

[1] Er is sprake van een toestand van faillissement als én het vertrouwen van de crediteuren is geschokt én staking van betaling aanwezig is.

Anders gesteld: in vergelijking met het jaar 2019, het jaar voor de COVID-periode, steeg het aantal faillissementen in 2025 met 'slechts' +6,26%, een percentage dat 5 procentpunt onder de netto-groei van ons ondernemingsweefsel ligt. Maar beschouwen we de groep ondernemingen wiens activiteiten beëindigd werden na een uitspraak door de ondernemingsrechtbanken (faillissementen + gerechtelijke ontbindingen), dan steeg dit aantal met +30,34%.

Verhoudingsgewijs nam het aandeel van de gerechtelijke ontbindingen in het totaal aantal beëindigingen na gerechtelijke tussenkomst bijzonder scherp toe. Waar we begin deze eeuw nog spraken over waarden die schommelden rond het procent, vanaf 2010 geleidelijk stijgend naar 3,22% in 2017, zagen we in 2018 een sprong naar 8,42%, in 2020 - het eerste COVID-jaar - naar 15,83% om vanaf 2023 door te schieten naar 26,68%. In 2024 steeg dit naar 30,52%, terwijl dit in 2025 terug daalde naar 26,73%.

Cumuleren we de gerechtelijke ontbindingen met de faillissementsuitspraken, dan zien we dat het Vlaamse Gewest - zeker vanaf 2022 - bijzonder hoge cijfers scoort en tot op vandaag record na record slaat. Vergelijken we het totaal van het jaar 2025 met het pre-COVID-jaar 2019, dan meten we een stijging van het aantal beëindigingen na gerechtelijke uitspraak met +55,72%.

Binnen het Waalse Gewest zien we recordjaren in 2023 en 2024 en een daling in 2025. Terwijl het aantal faillissementen binnen het Waalse Gewest de meest recente jaren een duidelijke daling vertoont, zien we met betrekking tot 2025 en in vergelijking met het jaar 2019 een stijging van het aantal beëindigingen na gerechtelijke uitspraak met +13,22%.

Binnen het Brusselse Gewest blijkt 2024 een recordjaar, met een daling in 2025. Toch blijft ook hier de vergelijking opgaan: ten opzichte van het jaar 2019 stijgt het aantal beëindigingen na gerechtelijke uitspraak in 2025 met +3,24%.

Uiteindelijk blijkt de hierboven geschetste evolutie in eerste instantie een gevolg te zijn van beleidskeuzes, die uitgestippeld worden op niveau van de individuele ondernemingsrechtbanken.

We zien overigens extremen. In West- en Oost-Vlaanderen maken de gerechtelijke ontbindingen nauwelijks 6% uit van het totale aantal beëindigingen op basis van de uitspraak van de ondernemingsrechtbank. In Brussel loopt dit op tot bijna 39%. Even opvallend is dat op Antwerpen na - waar de gerechtelijke ontbinding in 2025 33,85% uitmaakt van het totaal aantal beëindigingen na gerechtelijke uitspraak - de Vlaamse ondernemingsrechtbanken de gerechtelijke ontbinding aanwenden in ongeveer 10% van de gevallen, soms minder. In twee Waalse provincies gaat dit boven de 35%, geen enkele scoort onder de 10%.

1 | De wettelijke basis voor de gerechtelijke ontbinding en de rol van de Kamers voor Ondernemingen in Moeilijkheden (KOIM)

De gerechtelijke ontbinding is een ingreep van de ondernemingsrechtbank wanneer een vennootschap, of een vereniging zoals een vzw of een stichting, structureel tekortschiet in haar wettelijke verplichtingen of een risico vormt voor de economie of derden. [2]

In het bijzonder mikt de wetgever op het uitzuiveren van spookvennootschappen [3], vennootschappen die ingezet worden voor frauduleuze doeleinden [4] en organisaties die een concurrentieverstorend gedrag vertonen.

Voor vennootschappen kan enerzijds de gerechtelijke ontbinding om wettige redenen worden uitgesproken op verzoek van een aandeelhouder of vennoot [5]. Dit zoals wanneer een aandeelhouder of vennoot zijn verplichtingen verzuimt, of een kwaal die het onmogelijk maakt om ze uit te voeren, of in alle andere gevallen die de normale voortzetting van de zaken onmogelijk maken [6].

Anderzijds kan de rechtbank op vraag van iedere belanghebbende, maar in het bijzonder het openbaar ministerie én de Kamer voor Ondernemingen In Moeilijkheden (KOIM) [7] de ontbinding van een vennoot-

---

[2] Het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen bepaalt de voorwaarden waarop de kamers in moeilijkheden zich kunnen baseren om een spook-, frauduleuze of concurrentieverstorende vennootschap gerechtelijk te ontbinden. Dit gebeurt met betrekking tot vennootschappen vooral in de artikelen 2:73 en 2:74. Voor de Vzw's en Stichtingen vinden we de bepalingen terug in de artikelen 2:113 paragraaf 2 en 2:114 paragraaf 2.

[3] Onder spookvennootschappen begrijpen we vennootschappen die geen echte activiteit uitoefenen of gebruikt worden voor misbruik. Zie hiervoor onder meer onze studie 'Spook- en Zombiebedrijven in België versus Covid-19'.
<https://www.creditsafe.com/be/nl/content-hub/downloads/studie-onderzoek/studie-spook-en-zombiebedrijven.html>.

[4] Bijvoorbeeld witwasconstructies en btw-carrousels.

[5] WVW Artikel 2.73.

[6] Bijvoorbeeld diepgaande en blijvende onenigheid tussen de aandeelhouders of vennoten.

[7] Elke ondernemingsrechtbank telt minstens één kamer voor ondernemingen in moeilijkheden. Die KOIM is samengesteld uit een beroepsrechter en twee rechters in ondernemingszaken (lekenrechters uit de bedrijfswereld). In tegenstelling tot de andere geledingen van de ondernemingsrechtbank heeft een KOIM geen bevoegdheid om recht te spreken. In essentie voert de KOIM handelsonderzoeken uit.

Oorspronkelijk was de taak van 'depistagediensten' vooral gericht op het 'uitzuiveren van het economisch weefsel' en dus op faillietverklaring van zieltogende ondernemingen. In het bijzonder sinds de Wet op het gerechtelijk akkoord van 17 juli 1997 -waarbij die depistagediensten werden omgevormd tot 'kamers voor handelsonderzoek' - werd ook de preventieve opsporingspraktijk wettelijk verankerd door de invoering van het handelsonderzoek. Hierbij focussen die kamers vooral op preventie en redding. Deze zienswijze werd bevestigd bij de invoering van de Wet betreffende de Continuïteit van de Ondernemingen (WCO) van 31 januari 2009 en werd verder versterkt met de wet van 27 mei 2013.

Met de invoering van de wet van 17 mei 2017, tot wijziging van diverse wetten met het oog op de aanvulling van de gerechtelijke ontbindingsprocedure van vennootschappen, kregen de toenmalige kamers voor handelsonderzoek de bijkomende opdracht te ageren tegen slapende vennootschappen en spookvennootschappen.

Met de invoering van Boek XX WER (insolventie ondernemingen), in werking sinds mei 2018, veranderde de naam van 'kamers voor handelsonderzoek' naar de huidige 'Kamers voor Ondernemingen in Moeilijkheden'.

Naar aanleiding van de omzetting van de Europese herstructureringsrichtlijn van 20 juni 2019 is vervolgens op 1 september 2023 de 'Omzettingswet' van 7 juni 2023 in werking getreden. Hierbij worden de KOIM's met een aantal nieuwe bevoegdheden belast. Deze laatste vallen grotendeels buiten de scope van onderhavige studie.

schap die haar verplichting om een jaarrekening neer te leggen niet is nagekomen [8]. Een dergelijke vordering tot ontbinding kan al worden ingesteld na het verstrijken van een termijn van zeven maanden, te rekenen van de datum van de afsluiting van het boekjaar.

Als de KOIM dit euvel aanbrengt [9], kan de rechtbank hetzij een regularisatietermijn uitspreken en volgt de KOIM verder op, of kan zij onmiddellijk de ontbinding uitspreken. Als het verzoek komt van een belanghebbende of van het Openbaar Ministerie, dan kent de rechtbank een regularisatietermijn van minstens drie maanden toe en wordt dit opgevolgd door de KOIM. Na afloop van die periode doet de rechtbank een uitspraak op basis van het verslag van de KOIM.

Verder kan de rechtbank, opnieuw op aanbreng van de KOIM, hetzij een regularisatietermijn uitspreken hetzij onmiddellijk overgaan tot gerechtelijke ontbinding:

- indien de vennootschap ambtshalve is geschrapt bij de Nationale Bank van België,
- indien de vennootschap niet verschijnt na een oproep door de KOIM [10],
- of indien de leden van een bestuursorgaan niet over de fundamentele beheersvaardigheden of niet over de beroepsbekwaamheid beschikken, die door de aard van de activiteit is opgelegd.

Bovendien kan voor de vennootschappen de gerechtelijke ontbinding worden uitgesproken als de vennootschap voldoet aan de voorwaarden voor een faillissement [11].

Een wetsvoorstel van 13 januari 2026 [12] mikt erop de mogelijke ontbindingsgronden verder uit te breiden [13], in het bijzonder omdat ondernemingsrechtbanken door de afschaffing van de vereisten van beroepsbekwaamheid en beheersvaardigheden een belangrijk instrument verloren hadden. Hierbij wil men ook de procedure versnellen, zodat een beslissing in principe binnen de zes maanden kan vallen. Cruciaal, omdat vooral frauduleuze vennootschappen slechts een beperkt bestaan kennen. Het wetsvoorstel voorziet ontbinding in volgende omstandigheden:

- Ambtshalve doorhaling in de KBO wegens het gebrekkig bijhouden van het UBO-register
- Bestuurders onderworpen aan een beroepsverbod
- Niet betalen van de jaarlijkse forfaitaire bijdrage met betrekking tot het sociaal zekerheidsstelsel van de zelfstandigen
- Schraping van het adres van de vennootschap bij de KBO
- Handelen in strijd met het WVV of de openbare orde, of in ernstige mate in strijd handelen met de statuten

---

[8] WVV, artikel 2.74, Wetboek Economisch Recht XX.29.

[9] De Omzettingwet behoudt de historisch gegroeide bevoegdheid van de KOIM om het ambtshalve onderzoek (of depistage) uit te voeren. Desgevallend spoort de KOIM ondernemingen in moeilijkheden op aan de hand van knipperlichten. De termijn van een dergelijk onderzoek is bepaald op acht maanden, maar kan met maximaal tien maanden worden verlengd. Omwille van tijdswinst kan eerst een schriftelijk onderzoek worden opgestart. Vervolgens kan de KOIM of de door de KOIM aangestelde rechter-verslaggever een onderneming oproepen om verdere inlichtingen te verschaffen. Dit gebeurt in drie mogelijke situaties: hetzij indien er sprake is van dreigende insolventie, hetzij indien overleg tussen de schuldenaar en de schuldeiser gepast lijkt, hetzij indien de ontbinding van de rechtspersoon kan worden uitgesproken op basis van de WVV.

[10] WVV artikel 2:74, paragraaf 2 tweede lid stelt dat het hier moet gaan om twee opeenvolgende oproepingen met dertig dagen tussentijd.

[11] WVV artikel 2:74/1 en Wetboek Economisch recht artikel XX.100 (paragrafen 2 tot 5). Hierbij uitdrukkelijke opmerking dat de gerechtelijke ontbinding enkel kan worden uitgesproken in zoverre er nog geen procedure loopt met betrekking tot faillissement, gerechtelijke reorganisatie of ontbinding van de vennootschap.

[12] Wetsvoorstel tot wijziging van het Wetboek Vennootschappen en Verenigingen met het oog op de versnelling van de procedures en de uitbreiding van de gronden voor gerechtelijke ontbinding.

[13] Het wetsvoorstel voorziet een uitbreiding van artikel 2:74,§2, eerste lid WVV.

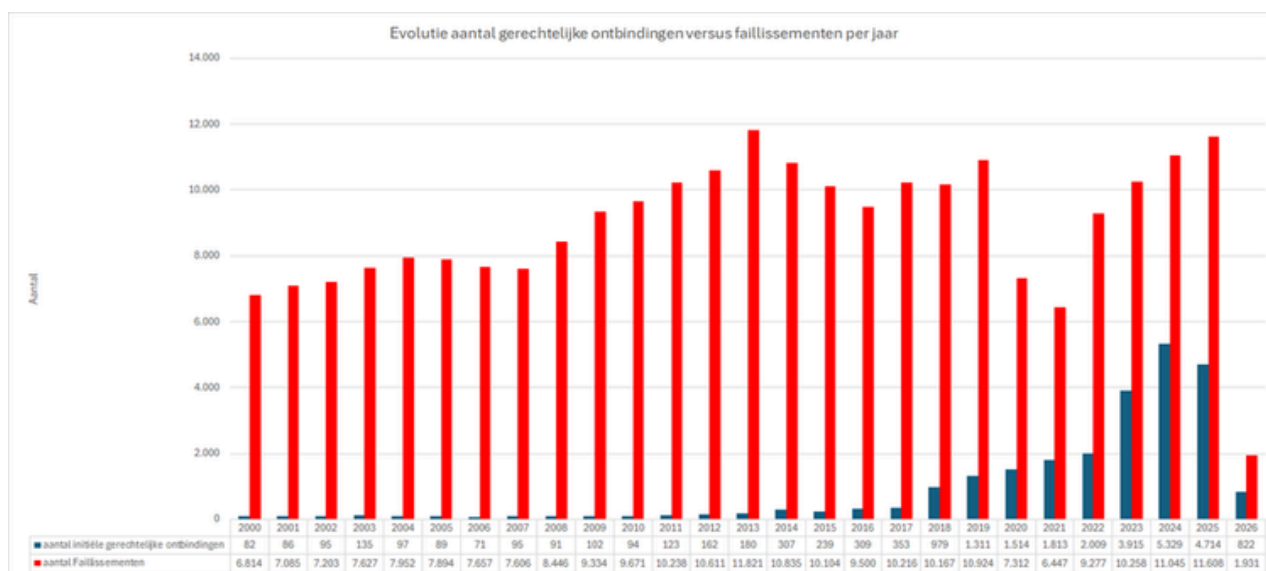
2 | Algemene evolutie van de procedure gerechtelijke ontbinding

Sinds het begin van deze eeuw (1 januari 2000) tot einde 2025 tellen we 24.294 procedures tot gerechtelijke ontbinding. Echter: tot einde 2017 waren dat er slechts 2.710 (11,15%). Inderdaad, daar waar in het eerste decennium van de 21ste eeuw we op jaarbasis zelden meer dan 100 gerechtelijke ontbindingen noteerden, zagen we vanaf 2009 (102 cases) een geleidelijke stijging tot 353 cases in het jaar 2017.

Vanaf 2017 volgden een aantal wettelijke initiatieven zich in snel tempo op. We denken hierbij aan de Wet op Spookbedrijven van 2017, de insolventiewet (Boek XX) van 2018, Het Wetboek voor Vennootschappen en Verenigingen (WVV) van 2019 en de Omzettingwet van 2023 [14]. Hierbij werd het de uitdrukkelijke taak van de KOIM's - als onderdeel van de ondernemingsrechtbank - om spookbedrijven, frauduleuze ondernemingen en andere ondernemingen die het economisch weefsel aantasten uit dat weefsel te verwijderen. De gerechtelijke ontbinding is hierbij het uitgelezen instrument.

De daaropvolgende vijf jaren - van 2018 tot einde 2022 - noteren we 7.626 (31,39%) geïnitieerde gerechtelijke ontbindingen, om dan de afgelopen drie volledige jaren (van 2023 tot einde 2025) 13.958 (57,45%) cases waar te nemen.

Na een duidelijke verhoging in 2018 (979 cases) neemt de format van de gerechtelijke ontbinding duidelijk steeds verder aan belang toe. Zo noteerden we respectievelijk in 2024 maar liefst 5.329 en in 2025 4.714 uitspraken tot gerechtelijke ontbinding.

[15]

[14] Zie supra: De wettelijke basis voor de gerechtelijke ontbinding en de rol van de Kamers voor Ondernemingen in Moeilijkheden (KOIM).

[15] Cijfers voor het jaar 2026 behelzen het eerste trimester.

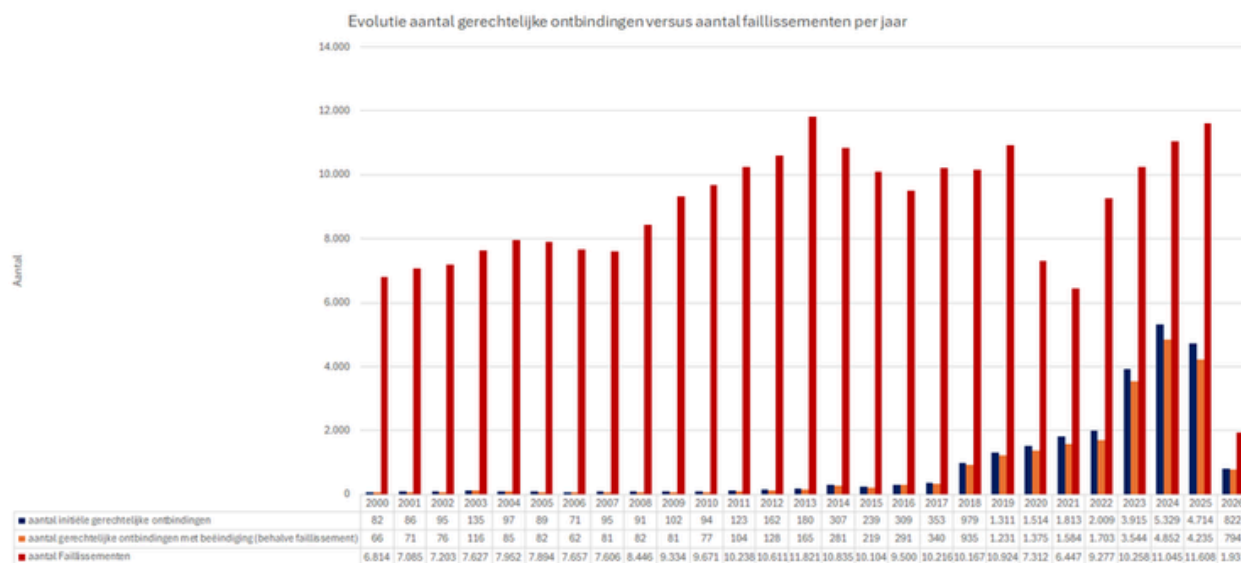
Niet elke procedure tot gerechtelijke ontbinding leidt ook tot een definitieve stopzetting van de betrokken onderneming. Zo zien we voor bijvoorbeeld het recentste volledige jaar 2025 weliswaar 4.714 procedures tot gerechtelijke ontbinding, maar hierbinnen tellen we 263 ondernemingen die op dit ogenblik gewoon actief zijn. Onder meer omdat zij zich konden regulariseren. In één geval fuseerde de onderneming met een andere (samen dus 5,6% verderzettingen, in 2024 was dat 4,3%, in 2022 was dat 4,6%).

In sommige gevallen leidt de procedure van gerechtelijke ontbinding toch tot een faillissementsprocedure en -uitspraak. Zo bijvoorbeeld mondden met betrekking tot de procedures gerechtelijke ontbinding, opgestart in 2025 214 dossiers uit in de opening (192 cases) of zelfs al sluiting (22 cases) van de faillissementsprocedure (samen 4,54% faillissementsprocedures, in 2024 was dat 4,62%, in 2023 4,9%).

	aantal initiële gerechtelijke ontbindingen	TOTAAL BEËINDIGINGEN zonder faillissements procedure	BEËINDIGINGEN via faillissement naderhand
2000	82	66	8
2001	86	71	8
2002	95	76	15
2003	135	116	18
2004	97	85	11
2005	89	82	5
2006	71	62	8
2007	95	81	14
2008	91	82	9
2009	102	81	20
2010	94	77	17
2011	123	104	16
2012	162	128	32
2013	180	165	14
2014	307	281	23
2015	239	219	19
2016	309	291	16
2017	353	340	13
2018	979	935	38
2019	1311	1231	58
2020	1514	1375	67
2021	1813	1584	146
2022	2009	1703	204
2023	3915	3544	192
2024	5329	4852	246
2025	4714	4235	214

In de verdere studie houden we hiermee rekening. Alle grafieken en aantallen hieronder zullen uitsluitend betrekking hebben op die gerechtelijke ontbindingen die ook geleid hebben tot de definitieve stopzetting van de desbetreffende onderneming. Bovendien sluiten we - om elke dubbeltelling te vermijden - bij verdere verwerking van diezelfde waarden die procedures uit die uiteindelijk hebben geleid tot faillissement en niet tot een andere vorm van beëindiging. Deze laatste worden bij de faillissementscijfers geteld.

Daarom hieronder de aangepaste grafiek:

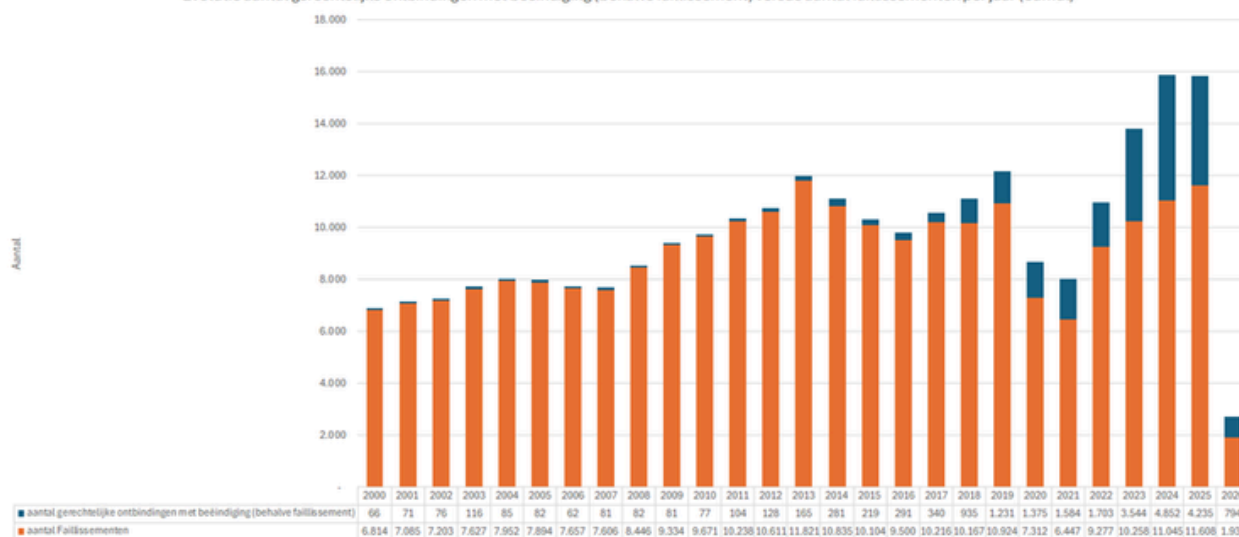
[16]

Beschouwen we deze waarden in cumul, dan zien we een opvallende beweging. Het aantal stopzettingen van ondernemingen na tussenkomst van de ondernemingsrechtbank (faillissementsprocedures + gerechtelijke ontbindingen met beëindiging) nam vanaf 2018 opvallend toe, met in 2019 een eerste verzwaring van het record uit 2013 met +1,41%. In het bijzonder na de terugval als gevolg van de COVID-pandemie zagen we in 2023 een volgend en indrukwekkend record met 13.812 procedures die leidden tot beëindiging. In het jaar 2024 steeg dit naar 15.897 cases (+15,09%) om in 2025 te stabiliseren op 15.843 cases (-0,34%).

Anders gesteld: in vergelijking met het jaar 2019, het jaar voor de COVID-periode, steeg het aantal faillissementen in 2025 met +6,26%. Maar beschouwen we de groep ondernemingen wiens activiteiten beëindigd werden na een uitspraak door de ondernemingsrechtbanken (faillissementen + gerechtelijke ontbindingen), dan steeg dit volume met +30,34%.

[16] Ibid.

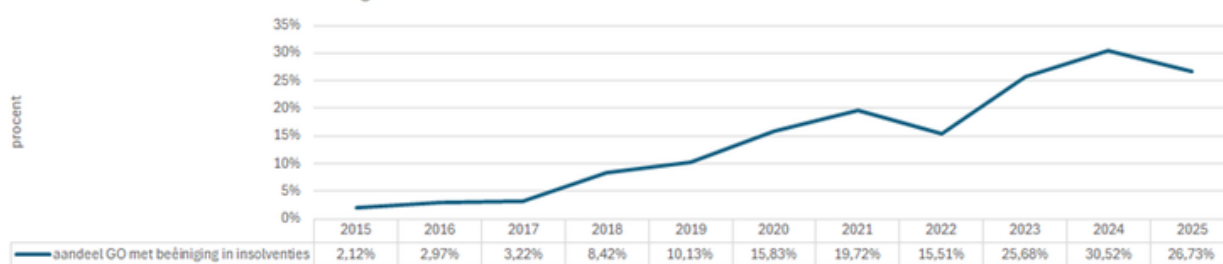
Evolutie aantal gerechtelijke ontbindingen met beëindiging (behalve faillissement) versus aantal faillissementen per jaar (cumul)

[17]

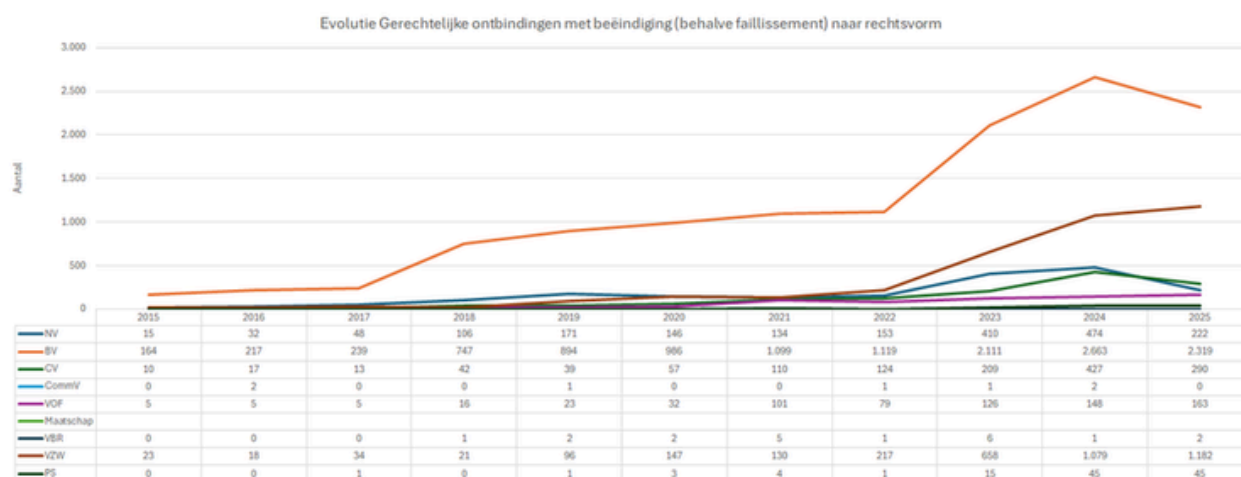
Verhoudingsgewijs nam het aandeel van de gerechtelijke ontbindingen in het totaal aantal beëindigingen na gerechtelijke tussenkomst bijzonder scherp toe. Waar we begin deze eeuw nog spraken over waarden die schommelden rond 1%, vanaf 2010 geleidelijk stijgend naar 3,22% in 2017, zagen we in 2018 een sprong naar 8,42%, in 2020 - het eerste COVID-jaar-naar 15,83% om vanaf 2023 door te schieten naar 26,68%. In 2024 steeg dit naar 30,52%, terwijl dit in 2025 terug daalde naar 26,73%.

aandeel GO met beëindiging (behalve faillissement) en totaal beëindigingen met tussenkomst van ondernemingsrechtbank

[17] Ibid.

3 | Gerechtelijke ontbindingen per rechtsvorm

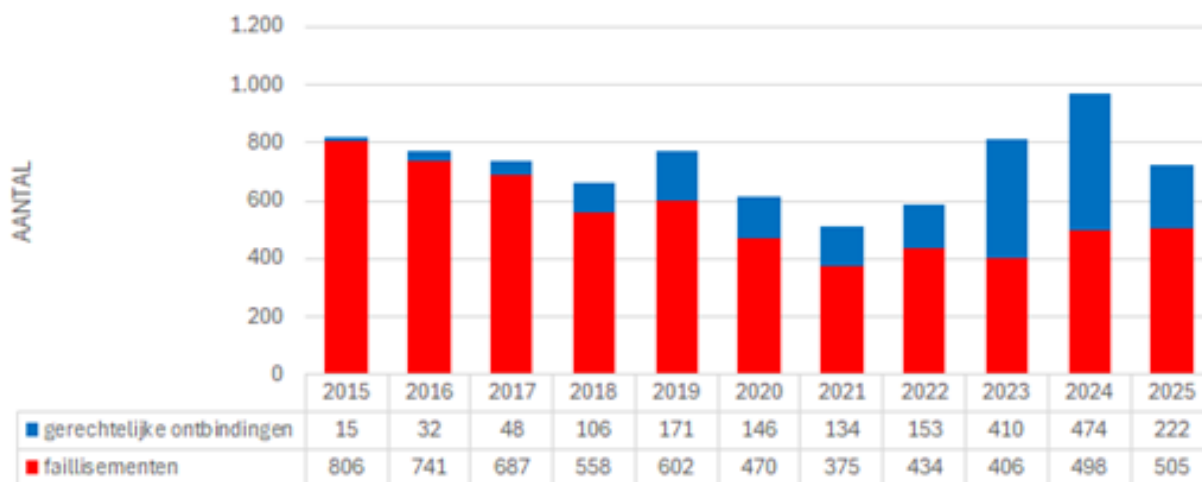
De WVV trad in voege in 2019. Hierbij worden onder meer de vele rechtsvormen die voordien golden sterk vereenvoudigd en gereduceerd. Zo bijvoorbeeld werd het amalgaam aan rechtsvormen rond de Besloten Vennootschap met Beperkte Aansprakelijkheid (de BVBA) met variaties als de SVBA en de Eénpersoons-BVBA herleid tot de unieke format van de Besloten Vennootschap. Zo ook werd de Coöperatieve Vennootschap enkel behouden voor “echte” coöperaties. Nieuw opgerichte vennootschappen dienden bij het in voege treden van de wet ter zake de nieuwe formats te kiezen. De ondernemingen die voor 2019 werden opgericht, met hun vele ‘historische variaties’ kregen tot 31 december 2024 de tijd om zich aan de nieuwe wetgeving te conformeren. Nadien gold een wettelijke omvorming.

In deze studie worden de oudere formats zoals ze bestonden voor 2018 geschikt binnen de vandaag geldende formats van rechtspersonen. We behouden zo de NV, de BV en de CV als vennootschapsformats met beperkte aansprakelijkheid.

Daarnaast bundelen we de vennootschappen met onbeperkte en hoofdelijke aansprakelijkheid (de Maatschap, de Vennootschap onder Firma en de Commanditaire Vennootschap) onder één noemer. We voegen hieraan de enkele betrokken VBR’s aan toe (dit zijn vennootschapsvormen met vestiging in België, maar met een buitenlandse rechtsvorm).

Ook de Verenigingen, waar winstuitkering verboden is, plaatsen we binnen het kader van deze studie onder één noemer.

Naamloze vennootschap (NV)

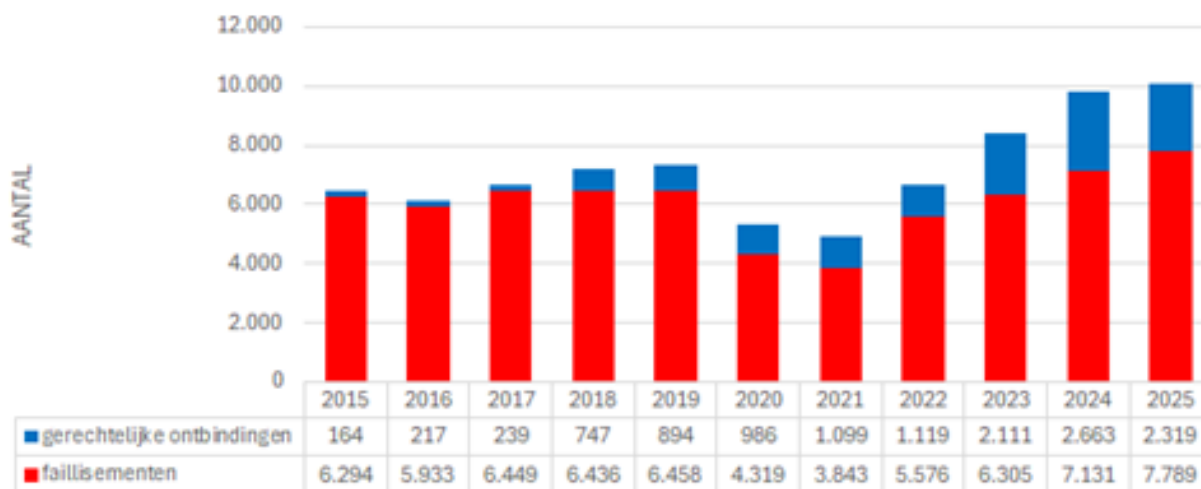

Al sinds begin deze eeuw nemen we een duidelijk dalende trend waar als het gaat over faillissementen binnen de populatie van Naamloze Vennootschappen. Zo ook tijdens het laatste decennium. In 2015 telden we er nog 806 bankroete NV's, dalend naar 558 in 2018 en zelfs 375 tijdens het eerste COVID-jaar 2021. Zowel in 2024 (498 cases) en 2025 (505 cases) lijkt dit cijfer zich te stabiliseren. Daartegenover zien we een sterke stijging van het aantal gerechtelijke ontbindingen. In 2017 waren dat er nog 48, in 2018 noteren we een ruime verdubbeling (106 cases).

Tijdens de COVID-periode daalde het aantal gerechtelijke ontbindingen enigszins, maar bleef het aandeel van de gerechtelijke ontbindingen ten opzichte van het totaal aantal beëindigingen na gerechtelijke uitspraak verder stijgen.

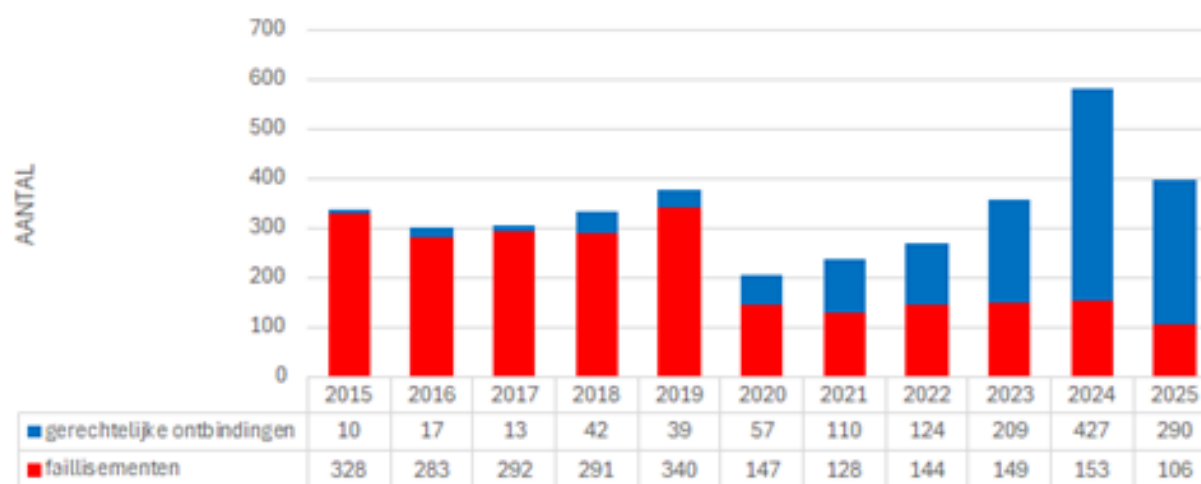
Post- COVID schoot dit door naar 410 cases in 2023 of 50,25% van alle beëindigingen als gevolg van een gerechtelijke uitspraak, 474 cases in 2024 (48,77%). In 2025 daalde dit naar 222 dossiers of 30,54% van alle beëindigingen van NV's als gevolg van een gerechtelijke uitspraak.

Besloten vennootschap (BV)

De totale actieve populatie BV's steeg de afgelopen decennia gestaag, sterker nog als gevolg van het invoeren van de Wetgeving op Vennootschappen en Verenigingen in 2019. Als logisch gevolg hiervan zagen we - op de COVID-jaren na - ook een stijgende trend inzake faillissementen. In 2018 noteren we een verdrievoudiging van de gerechtelijke ontbindingen (239 in 2017, 747 in 2018). Een waarde die ook tijdens de COVID-periode - ook in 2020 - voortdurend verder stijgt. In 2025 telden we 2.319 gerechtelijke ontbindingen binnen de BV-wereld. Dit betekent dat 22,94% van alle beëindigingen na gerechtelijke uitspraak gerechtelijke ontbindingen zijn.

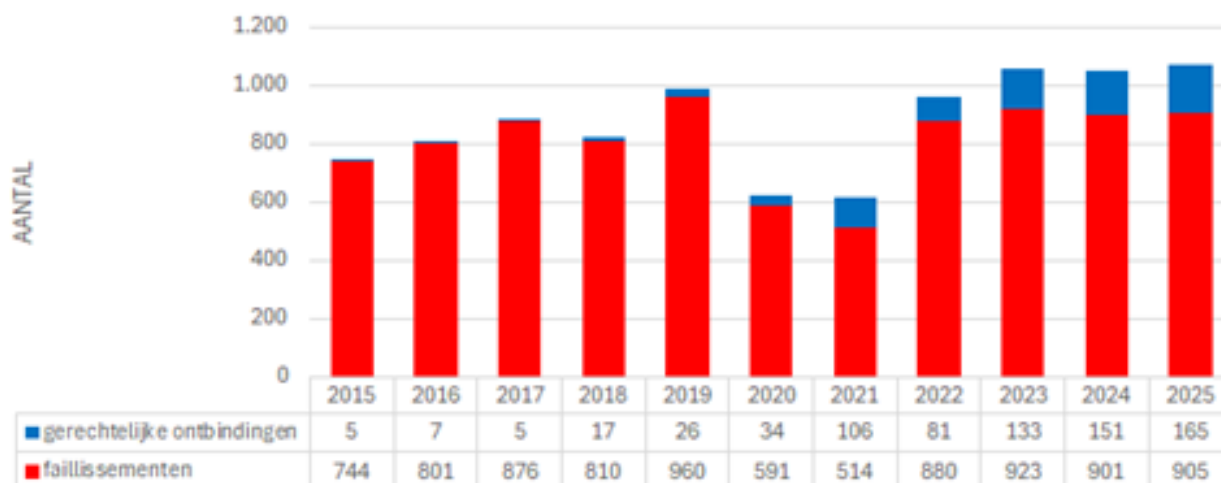
Coöperatieve vennootschap (CV)

Als derde rechtsvorm met beperkte aansprakelijkheid, dat bovendien binnen het kader van de WVV (2019) werd beperkt tot "echte" coöperaties, daalde het totale aantal actieve Coöperatieve Vennootschappen na invoering van de WVV. Zeker gedurende de COVID-periode daalde ook het aantal faillissementsuitspraken er spectaculair, echter met slechts een beperkte stijging na 2022.

Daartegenover nemen we een bijzonder sterke stijging van het aantal gerechtelijke ontbindingen waar. Na de ook voor andere rechtsvormen bijna 'normale' verdrievoudiging in 2018 zien we een verdere stijging gedurende de COVID-periode en een indrukwekkende stijging vanaf 2023, waarbij de gerechtelijke ontbindingen systematisch de overhand nemen op de faillissementen. Zo is in 2025 maar liefst 73,23% van alle beëindigingen na gerechtelijke uitspraak een gerechtelijke ontbinding.

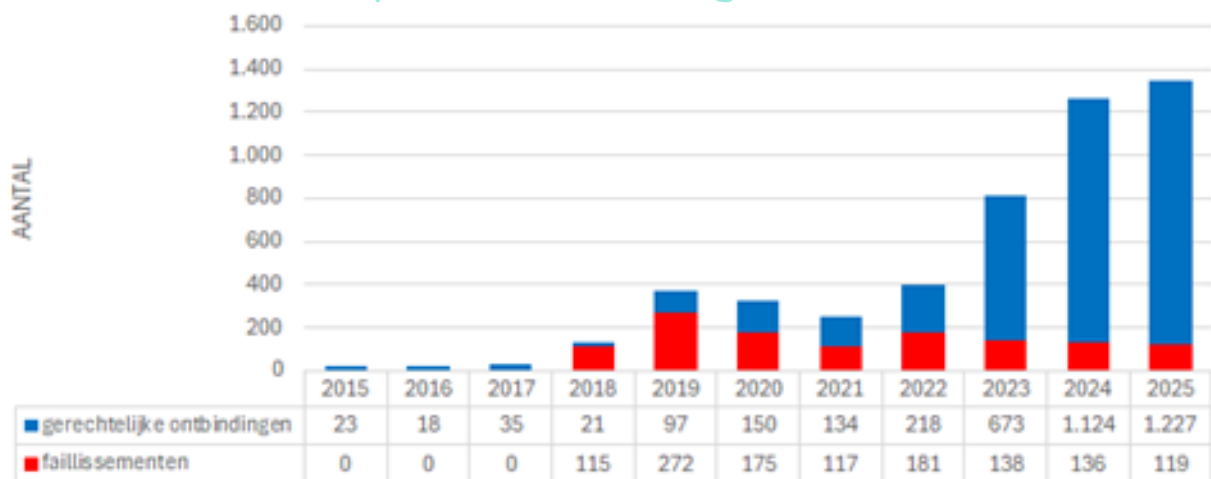
Andere (Maatschap, VOF, Commanditaire vennootschap, VBR)

De vennootschappen die een format dragen met onbeperkte en hoofdelijke aansprakelijkheid maken slechts een klein deel uit van de totale actieve bedrijvenpopulatie. Toch zien we ook hier in 2018 de kenmerkende 'verdrievoudiging' van het aantal gerechtelijke ontbindingen. Na de COVID-jaren stijgt het aantal faillissementen binnen deze populatie tot het pre-COVID-niveau en vertoont het aantal gerechtelijke ontbindingen er een stijgende trend.

Toch blijft het aandeel van de gerechtelijke ontbindingen in vergelijking met het totaal aantal beëindigingen na gerechtelijke uitspraak beperkt. Zo bijvoorbeeld betrof het in 2025 'slechts' 15,42% van de beëindigingsdossiers.

VZW-formats en private stichting

De verenigingen waar winstuitkering verboden is tonen een totaal ander beeld. Sowieso was voor 2018 (Boek XX) [18] de faillissementsuitspraak bij insolventie geen optie [19]. De eerste jaren daaropvolgend zagen we onmiddellijk een stijging van het aantal faillissementen, maar het aantal bleef ten opzichte van de totale actieve populatie onder deze rechtsformats verwaarloosbaar. Ook bleef het aantal faillissementsuitspraken na de COVID-jaren min of meer stabiel.

Anders met betrekking tot de gerechtelijke ontbindingen die zeker vanaf 2022 stijgen en het leeuwendeel van de beëindigingen na gerechtelijke uitspraak voor hun rekening nemen (54,64%). De jaren erop stijgt dit verder naar 82,94% in 2023, 89,21% in 2024 en zelfs 91,16% in 2025.

[18] Vanaf de inwerkingtreding van boek XX (de insolventiewet) werden ook die organisaties (de VZW, de IVZW, de Stichting en de Feitelijke vereniging) als ondernemingen beschouwd, waardoor een faillissementsuitspraak mogelijk werd.

[19] In zeer uitzonderlijke omstandigheden werd de decennia voordien toch een faillissement uitgesproken.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
NV	faillissementen	98,17%	95,86%	93,47%	84,04%	77,88%	76,30%	73,67%	73,94%	49,75%	51,23%	69,46%
	gerechtelijke ontbindingen	1,83%	4,14%	6,53%	15,96%	22,12%	23,70%	26,33%	26,06%	50,25%	48,77%	30,54%
BV	faillissementen	97,46%	96,47%	96,43%	89,60%	87,84%	81,41%	77,76%	83,29%	74,92%	72,81%	77,06%
	gerechtelijke ontbindingen	2,54%	3,53%	3,57%	10,40%	12,16%	18,59%	22,24%	16,71%	25,08%	27,19%	22,94%
CV	faillissementen	97,04%	94,33%	95,74%	87,39%	89,71%	72,06%	53,78%	53,73%	41,62%	26,38%	26,77%
	gerechtelijke ontbindingen	2,96%	5,67%	4,26%	12,61%	10,29%	27,94%	46,22%	46,27%	58,38%	73,62%	73,23%
Andere	faillissementen	99,33%	99,13%	99,43%	97,94%	97,36%	94,56%	82,90%	91,57%	87,41%	85,65%	84,58%
	gerechtelijke ontbindingen	0,67%	0,87%	0,57%	2,06%	2,64%	5,44%	17,10%	8,43%	12,59%	14,35%	15,42%
VZW/PS	faillissementen	0,00%	0,00%	0,00%	84,56%	73,71%	53,85%	46,61%	45,36%	17,02%	10,79%	8,84%
	gerechtelijke ontbindingen	100,00%	100,00%	100,00%	15,44%	26,29%	46,15%	53,39%	54,64%	82,98%	89,21%	91,16%

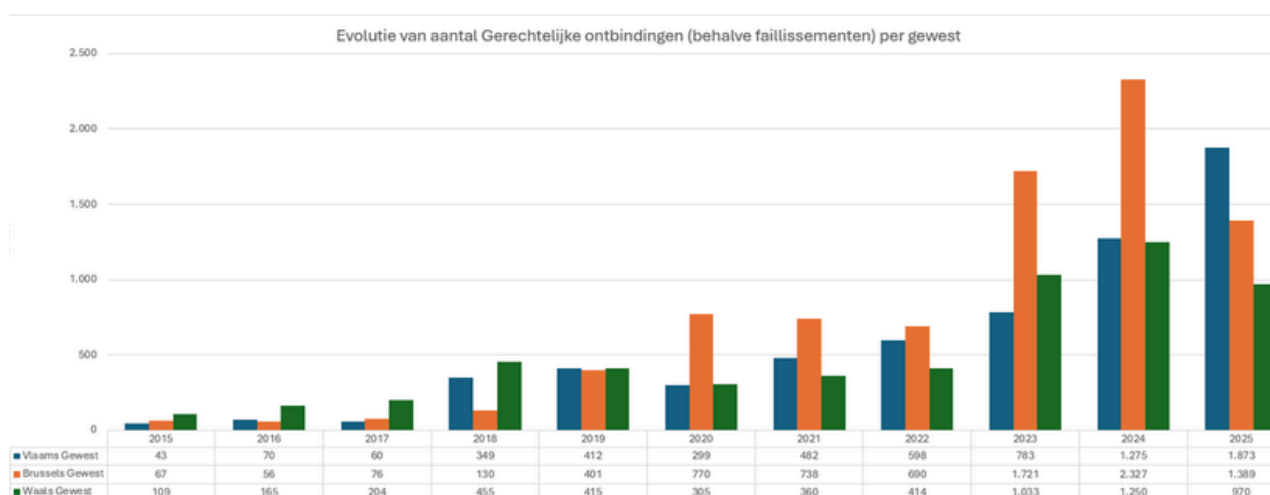
4 | Regionale verschillen: een eigen beleid voor elk gerechtelijk arrondissement?

Historisch werden er in Wallonië systematisch meer gerechtelijke ontbindingen uitgesproken dan binnen het Brusselse en het Vlaamse Gewest. Zo bijvoorbeeld werden er met betrekking tot het jaar 2017 in Wallonië 204 gerechtelijke ontbindingen uitgesproken, binnen het Brusselse Gewest 76 en binnen het Vlaamse Gewest slechts 60.

Tot voor 2018 schommelde het aandeel van de Waalse gerechtelijke ontbindingen in het totale federale aantal tussen de 50 en 60%. Het Vlaamse aandeel van het totaal aantal gerechtelijke ontbindingen schommelde de jaren voor 2018 tussen de 17,65% en 19,63%. Het Brusselse aandeel lag tussen de 19,21% en 30,59%.

Alvast in 2018 werden de rechtbanken binnen het Waalse Gewest nog actiever en zagen we ook een duidelijk opwaartse beweging binnen het Vlaamse Gewest. In Brussel was dit ook het geval, zij het in mindere mate. Binnen Brussel kende het aantal gerechtelijke ontbindingen een eerste duidelijke verhoging in 2019.

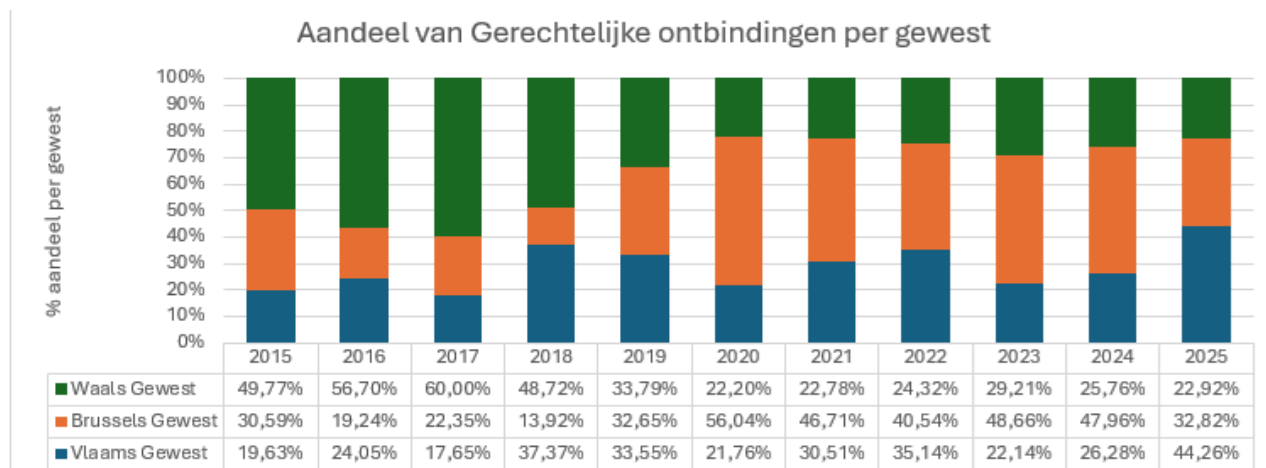
Opvallend: hoewel het aantal faillissementen gedurende de periode 2020-2022 - jaren die sterk beïnvloed werden door de COVID-perikelen - in de drie gewesten duidelijk daalde én ook het aantal gerechtelijke ontbindingen gedurende het jaar 2020 daalde in Vlaanderen en Wallonië, kende het Brusselse Gewest een belangrijke stijging van het aantal gerechtelijke ontbindingen. Brussel werd koploper ter zake. In 2020 werd maar liefst 56,04% van alle gerechtelijke ontbindingen door een Brusselse ondernemingsrechtbank uitgesproken (770 cases). Wallonië nam 22,20% voor haar rekening (305 cases) en het Vlaamse Gewest 21,76% (299 cases).

Sinds 2020 kent het aantal gerechtelijke ontbindingen dus een duidelijke stijging in de drie gewesten, met vooral vanaf 2023 een nog duidelijker opwaartse trend. Tot en met 2024 bleef Brussel het leeuwendeel van de gerechtelijke ontbindingen (47,96% of 2.327 cases) uitspreken, vanaf dan ingehaald door het Vlaamse Gewest (26,28% of 1.275 cases) en het Waalse Gewest (25,76% of 1.250 cases).

Gedurende het jaar 2025 werd het Vlaamse Gewest definitief koploper:

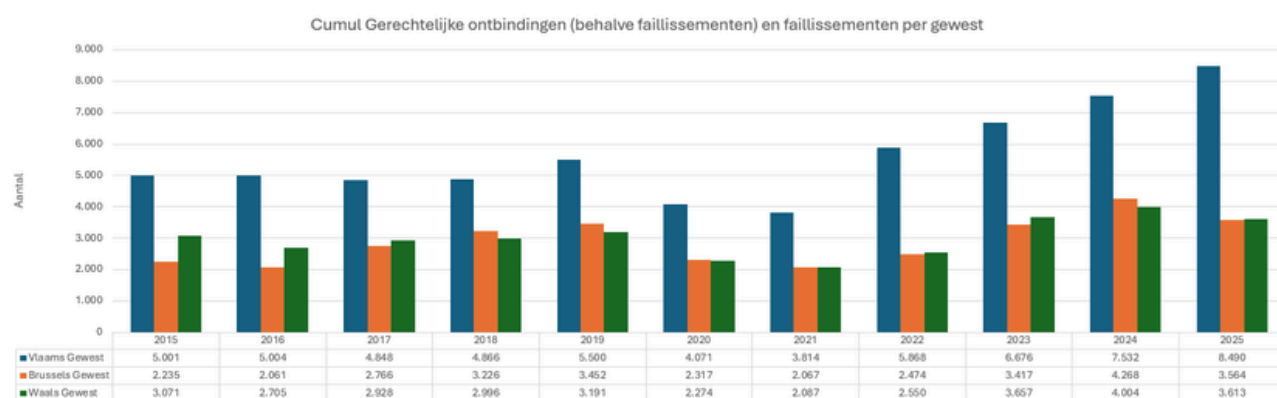
- deels omdat het aantal gerechtelijke ontbindingen er verder steeg naar 1.873 cases (aandeel van 44,26%)
- deels omdat het aantal dossiers van gerechtelijke ontbinding zowel in Brussel (aandeel van 32,82% of 1.389 dossiers) en Wallonië (aandeel van 22,92% of 970 cases) daalde

Cumuleren we de gerechtelijke ontbindingen met de faillissementsuitspraken, dan zien we dat het Vlaamse Gewest zeker vanaf 2022 bijzonder hoge cijfers scoort en tot op vandaag record na record slaat. Vergelijken we er het totaal van het jaar 2025 met het pre-COVID-jaar 2019, dan meten we een stijging van het aantal beëindigingen na gerechtelijke uitspraak met +54,36%.

Binnen het Waalse Gewest zien we recordjaren in 2023 en 2024 en een daling in 2025. Terwijl het aantal faillissementen binnen het Waalse Gewest de meest recente jaren een duidelijke daling vertoont, zien we met betrekking tot 2025 en in vergelijking met het jaar 2019 een stijging van het aantal beëindigingen na gerechtelijke uitspraak met +13,22%.

Binnen het Brusselse Gewest blijkt 2024 een recordjaar, met een daling in 2025. Toch blijft ook hier de vergelijking opgaan. Ten opzichte van het jaar 2019 stijgt het aantal beëindigingen na gerechtelijke uitspraak in 2025 met +3,24%.

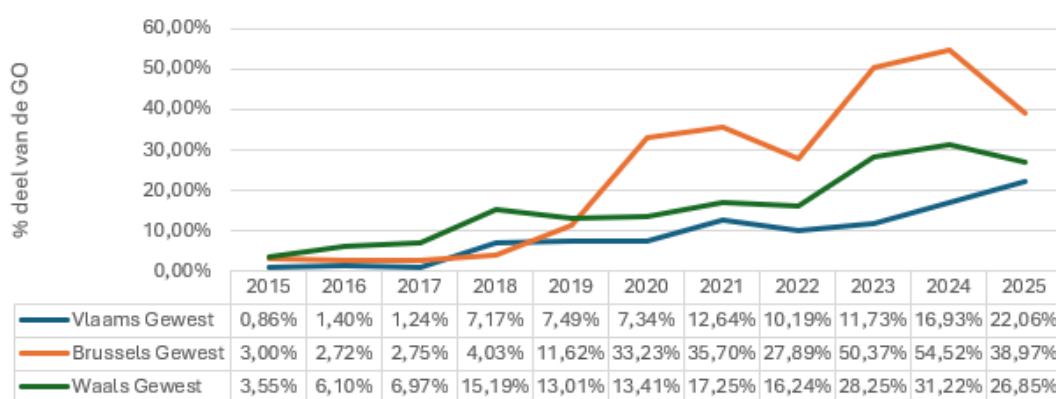
De evolutie van de verhouding van het aantal gerechtelijke ontbindingen ten opzichte van het totaal aantal beëindigingen na tussenkomst van de ondernemingsrechtbank valt op. Zeker binnen het Brusselse Gewest zien we vanaf 2020 een beweging waar ruim één derde - in 2023 en 2024 zelfs meer dan de helft - van alle beëindigingen het gevolg zijn van een gerechtelijke ontbinding.

Niet toevallig gaat dit samen met een beweging waar de Brusselse ondernemingsrechtbank zich enerzijds sterk focuste op het verwijderen van frauduleuze ondernemingen, en anderzijds de gerechtelijke ontbinding gebruikte als 'goedkoop en minder tijdrovend' alternatief voor de faillissementsprocedure.

Ook binnen het Waalse Gewest zien we een gelijkaardige - zij het iets minder uitgesproken - evolutie, waar iets minder dan één derde van alle beëindigingen wordt gedragen door een gerechtelijke ontbinding.

Binnen het Vlaamse Gewest zien we die verhouding vooral sterk evolueren vanaf 2021 en in het bijzonder met betrekking tot de jaren 2024 en 2025 (22,06%). Dit laatste gaat onder meer gepaard met een sterke activering van de ondernemingsrechtbank van Antwerpen waar de KOIM zich, op aansturen van de nieuwe voorzitter van de rechtbank, sterk toelegt op het opsporen en uifilteren van spookbedrijven.

Aandeel van de GO in totaal aantal gerechtelijke beëindigingen

Elke rechtbank maakt specifieke beleidskeuzes en ontwikkelt een eigen aanpak

Uiteindelijk blijkt de hierboven geschetste evolutie in eerste instantie een gevolg te zijn van beleidskeuzes, die uitgestippeld worden op niveau van de individuele ondernemingsrechtbanken [20].

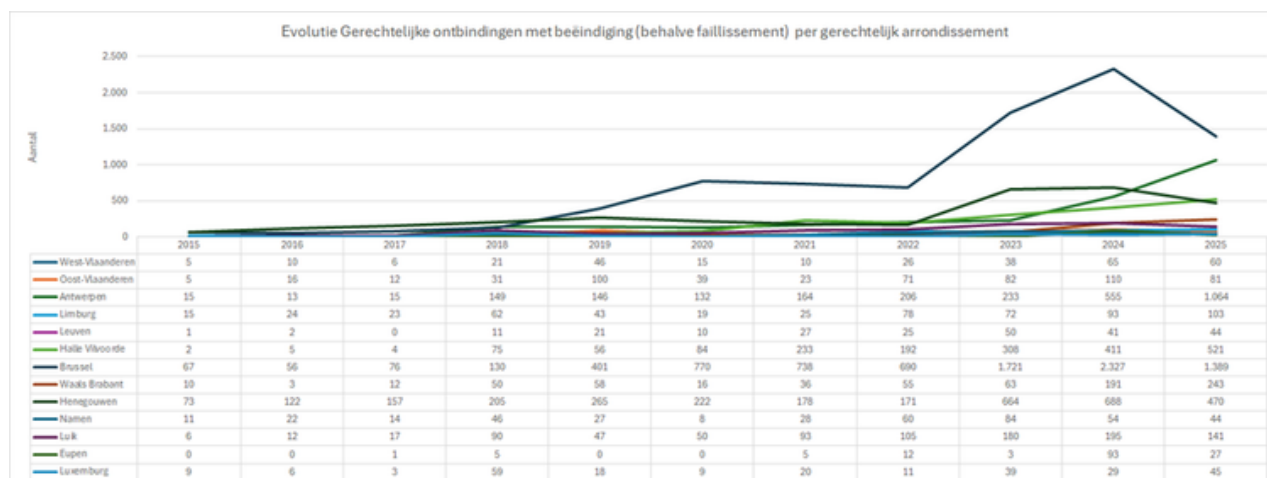
Voor 2018 waren het in Wallonië vooral de toenmalige rechtbanken van koophandel binnen de provincies Henegouwen - en in mindere mate die van Namen - die er het accent legden. Binnen het Vlaamse Gewest waren het systematisch de rechtbanken van koophandel binnen de provincie Limburg die iets meer gerechtelijke ontbindingen uitspraken dan in de andere Vlaamse provincies.

[20] Voorheen kende België 27 gerechtelijke arrondissementen die na hervorming (01/12/2012 'Wet tot hervorming van de gerechtelijke arrondissementen...' van kracht sinds 1 april 2014) werden herleid tot 12 met telkens één voorzitter die er het beleid aanstuurt. De verschillende rechtbanken van koophandel uit West- en Oost-Vlaanderen (de beide provincies worden beschouwd als twee arrondissementen) kwamen onder één enkel voorzitterschap met zetel in Gent net zoals de oude arrondissementen binnen de Antwerpse en Limburgse provincies (eveneens 2 arrondissementen) onder leiding kwamen van de voorzitter in Antwerpen. Verdere arrondissementen zijn Leuven, Waals-Brabant, Henegouwen, Namen, Luik, Verviers-Eupen en Luxemburg.

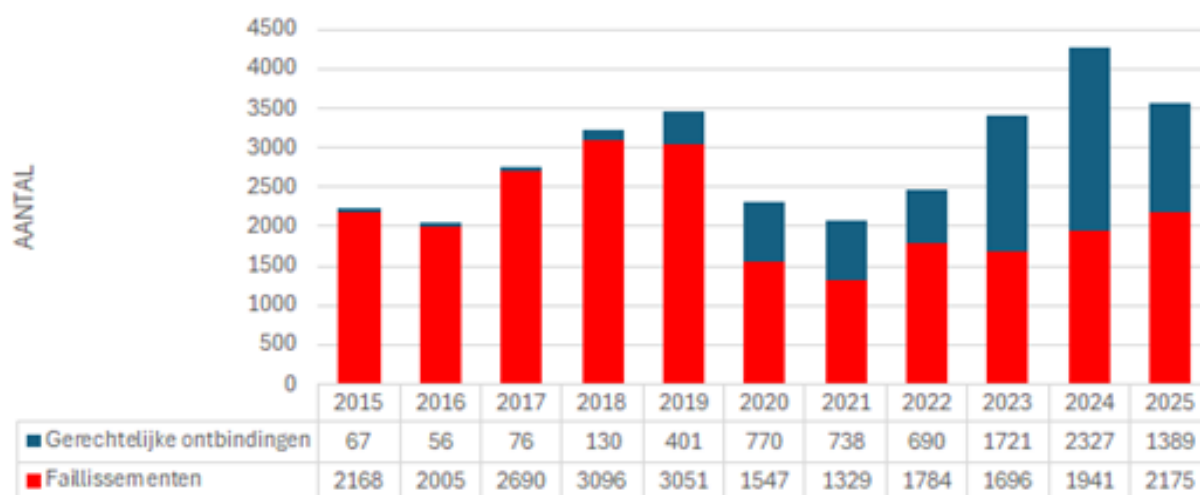
In deze studie behouden we tot op zekere hoogte en waar mogelijk de provinciale benadering. De huidige arrondissementele structuur volgend, maken we uitzondering voor de provincie Vlaams-Brabant waar we enerzijds het gerechtelijk arrondissement Leuven kennen, maar waar anderzijds de Nederlandstalige Kamer van de ondernemingsrechtbank Brussel ook bevoegd is over Halle-Vilvoorde en er een eigen beleid voert dat bovendien op verschillende vlakken verschilt van het beleid van de Franstalige kamer. Zo ook met betrekking tot de provincie Luik, waar de Eupense ondernemingsrechtbank bevoegd is voor het Duitstalig gebied binnen de provincie.

Antwerpen, dat naar verhouding beduidend meer bedrijven telt, kwam hierbij nauwelijks aan bod. Zelfs het Brusselse Gewest telde in vergelijking met de arrondissementen in Henegouwen heel wat minder - naargelang het jaar tot de helft minder - gerechtelijke ontbindingen.

Brusselse Gewest

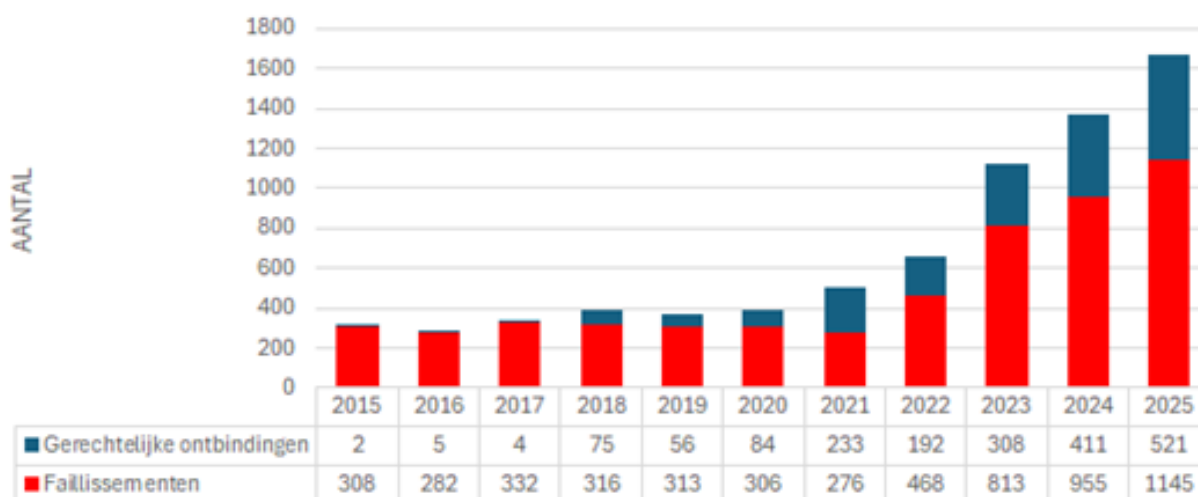
Binnen het Brusselse gewest zien we bijna een verdubbeling (130 dossiers) in 2018, een verdrievoudiging in 2019 (401 dossiers) en een verdere stijging naar 770 dossiers in 2020. Gedurende de COVID-jaren blijft dit laatste cijfer min of meer stabiel, om in 2023 te evolueren naar 1.721 dossiers en in 2024 zelfs naar 2.327. In 2025 zakt dit aantal naar 1.389 cases.

Bekijken we deze cijfers samen met de faillissementsuitspraken, dan zien we zowel met betrekking tot 2023 als 2024 dat er méér (54,52%) gerechtelijke ontbindingen worden uitgesproken dan faillissementen. In 2025 bleek dit nog steeds 38,97% te zijn van alle beëindigingen na gerechtelijke uitspraak. In 2024 bleek ook hier het totaal aantal beëindigingen na gerechtelijke uitspraak boven (+23,64%) het pre-COVID-jaar 2019 te liggen, terwijl 2025 eindigt op een bijna gelijk niveau.

Inderdaad voerde in het bijzonder de Franstalige kamer van de Brusselse ondernemingsrechtbank een beleid waar de toenmalige voorzitter duidelijk opteerde voor de format van de gerechtelijke ontbinding voor die insolvente ondernemingen zonder boedel. Daarnaast werkte men er uitdrukkelijk aan het uitzuiveren van frauduleuze ondernemingen.

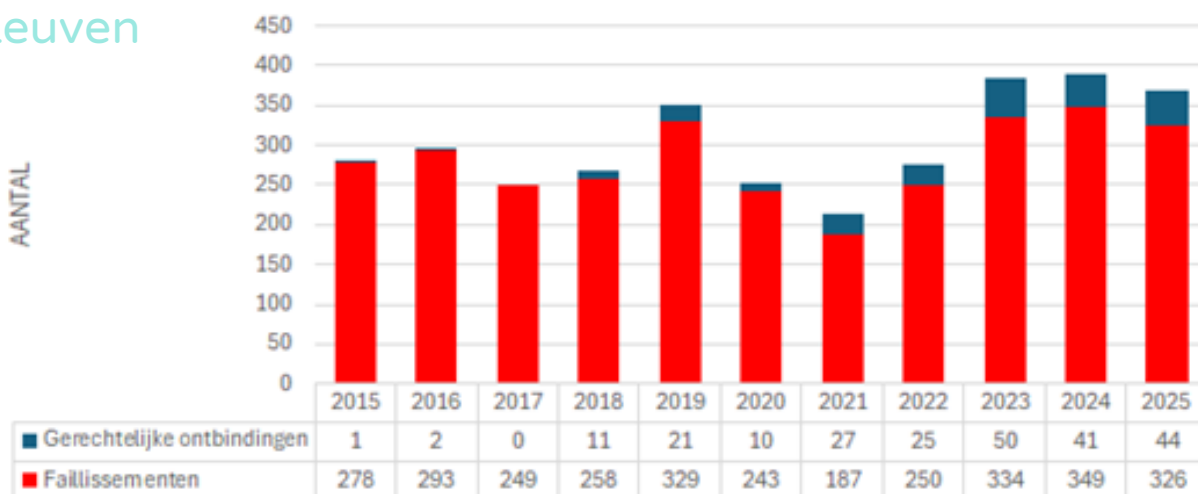
Halle-Vilvoorde

Ook binnen het gebied Halle-Vilvoorde, waarover de Brusselse ondernemingsrechtbank bevoegdheid uitoefent, noteren we een gelijkaardige evolutie. Een sprong van 4 gerechtelijke ontbindingen in 2017 naar 75 dossiers in 2018. Opnieuw een sterke stijging naar 223 dossiers in 2021, om uiteindelijk in 2025 uit te komen op 521 gerechtelijke ontbindingen. Vanaf 2022 stijgt het aantal faillissementen er op spectaculaire wijze. In vergelijking met het pre-COVID-jaar 2019 zelfs met +265,81%.

Cumuleren we die met de gerechtelijke ontbindingen, dan zien we - opnieuw in vergelijking met 2019 - een aanwas van de beëindigingen na gerechtelijke uitspraak met +351,49%. In 2025 maakten de gerechtelijke ontbindingen er 31,27% uit van alle beëindigingen na gerechtelijke uitspraak.

Leuven

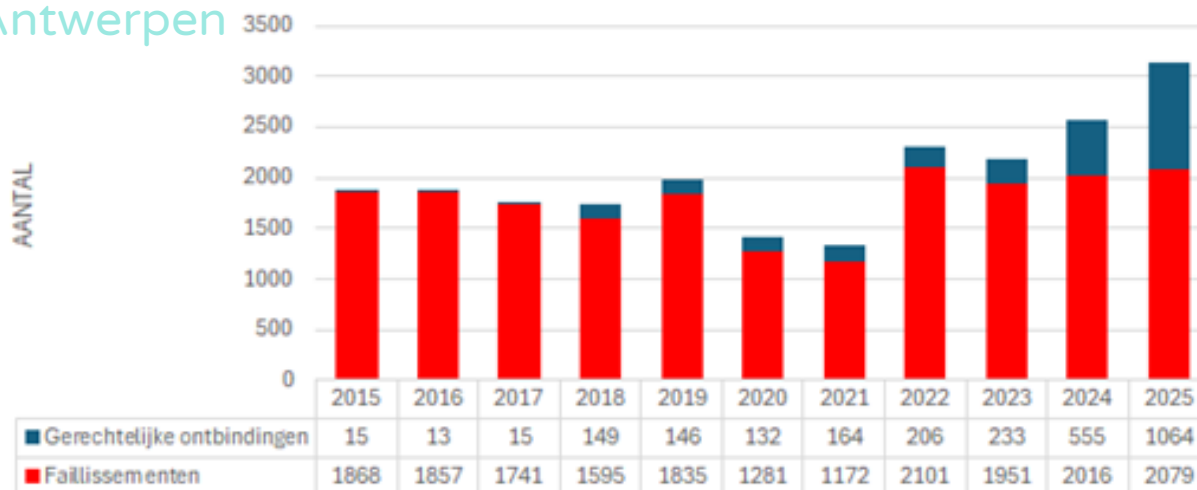

Het gerechtelijke arrondissement Leuven was voor 2018 met betrekking tot faillissementsaantallen sterk vergelijkbaar met Halle-Vilvoorde, maar kende het een piek in 2019. Ook hier zien we vanaf 2018 een geleidelijke toename van het aantal gerechtelijke ontbindingen: een toename die zich doorzette tijdens de COVID-periode, terwijl het aantal faillissementen er een dalende trend vertoonde. Vanaf 2023 vertonen de faillissementen er een stijgende trend (zelfs een faillissementenrecord in 2023), om in 2024 en 2025 eerder te stabiliseren en waarbij in 2025 zelfs iets minder bedrijven bankroet worden verklaard dan in 2019.

Vergelijken we echter het totaal aantal beëindigingen na gerechtelijke uitspraak van 2025 met dat van het pre-COVID-jaar 2019, dan meten we een aanwas van +5,71%. In 2025 maakten de gerechtelijke ontbindingen 11,89% uit van alle beëindigingen na gerechtelijke uitspraak.

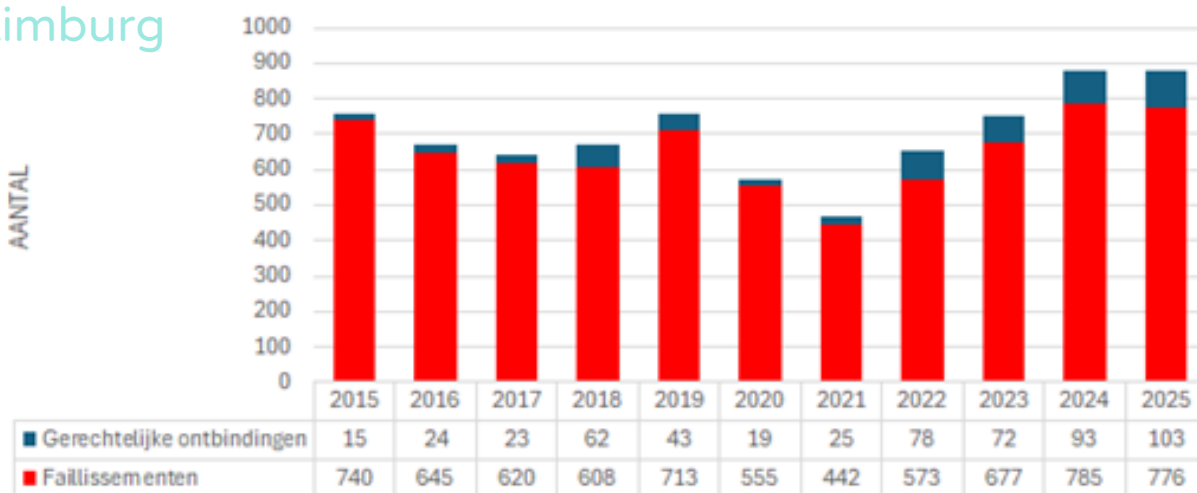
Antwerpen

Binnen de provincie Antwerpen zien we vanaf 2018 een bijna vertienvoudiging van het aantal gerechtelijke ontbindingen (van 15 in 2017 naar 149 in 2018). De jaren daarop zijn we een licht fluctuerende, maar stijgende trend tot en met 2023 (233 dossiers). In 2024 stijgt dit naar 555 dossiers, in 2025 zelfs naar 1.064 dossiers. We vermeldden hierboven al de vaststelling dat de nieuwe voorzitter - beëdigd in mei 2024 - van de ondernemingsrechtbank Antwerpen de KOIM sterk aanstuurt op het opsporen en wegfilteren van spookbedrijven. Opvallend: na de COVID-periode stegen vanaf 2022 de faillissementen naar 2.101 uitspraken, een niveau dat duidelijk boven die van de pre- COVID-periode uitstak. De jaren erop bleef dit aantal min of meer stabiel.

Echter, bij het maken van de cumul van zowel gerechtelijke ontbindingen als faillissementen, zien we met betrekking tot het jaar 2025 en ten opzichte van het pre-COVID-jaar 2019 een stijging met +58,66%. In 2025 bleken de gerechtelijke ontbindingen ruim één derde (33,85%) uit te maken van al de beëindigingen na gerechtelijke uitspraak.

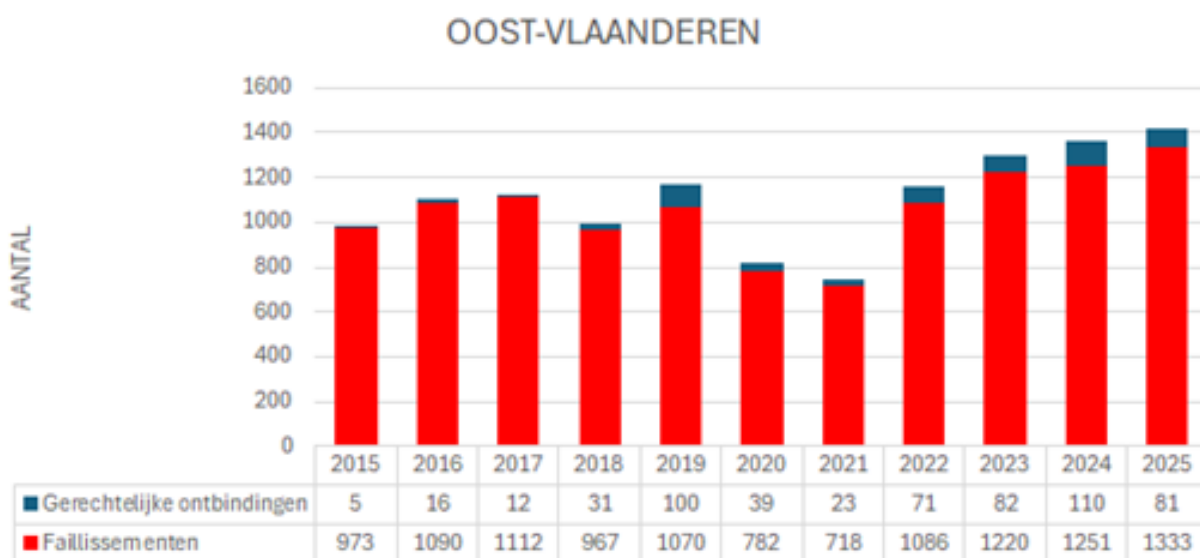
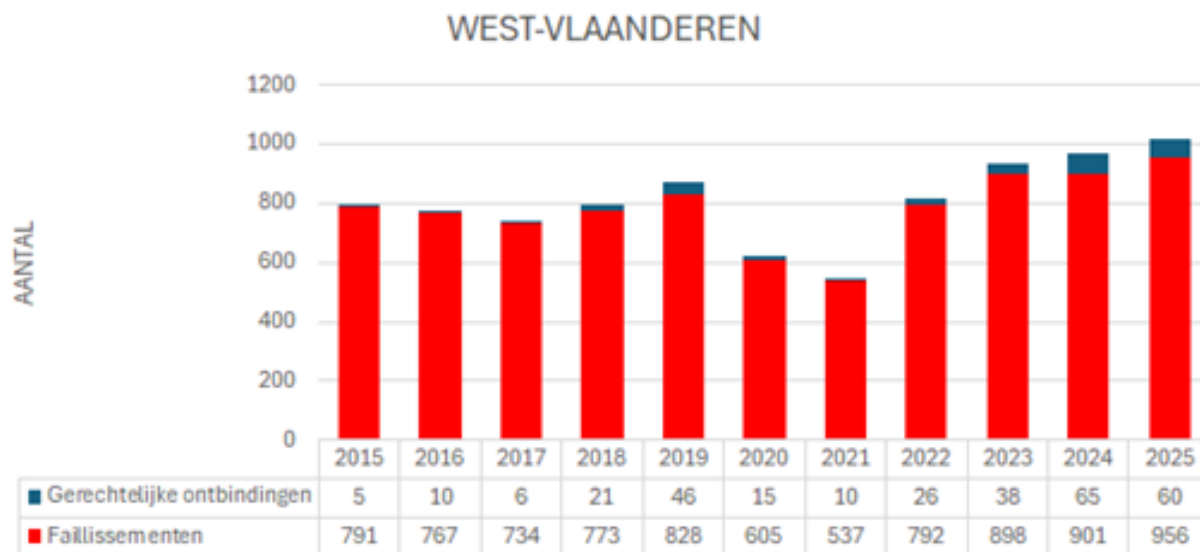
Limburg

Binnen de provincie Limburg, onder leiding van de ondernemingsrechtbank Antwerpen, nam het aantal gerechtelijke ontbindingen in 2018 weliswaar toe om dan tijdens de COVID-periode terug te zakken naar een niveau dat vergelijkbaar was met de periode voor 2018. Vanaf 2022 volgde opnieuw een stijgende trend tot 103 gerechtelijke ontbindingen in 2025. Hier valt vooral de sterkere stijging op van het aantal faillissementsuitspraken. Vergelijken we het jaar 2025 met het pre- COVID-jaar 2019, dan zien we hier een stijging van +8,84%.

Maar, ook hier zien we bij het samenbrengen van het aantal beëindigingen na een gerechtelijke uitspraak over diezelfde periode een stijging met +16,27%. In 2025 maakten de gerechtelijke ontbindingen 11,72% uit van alle beëindigingen na gerechtelijke uitspraak.

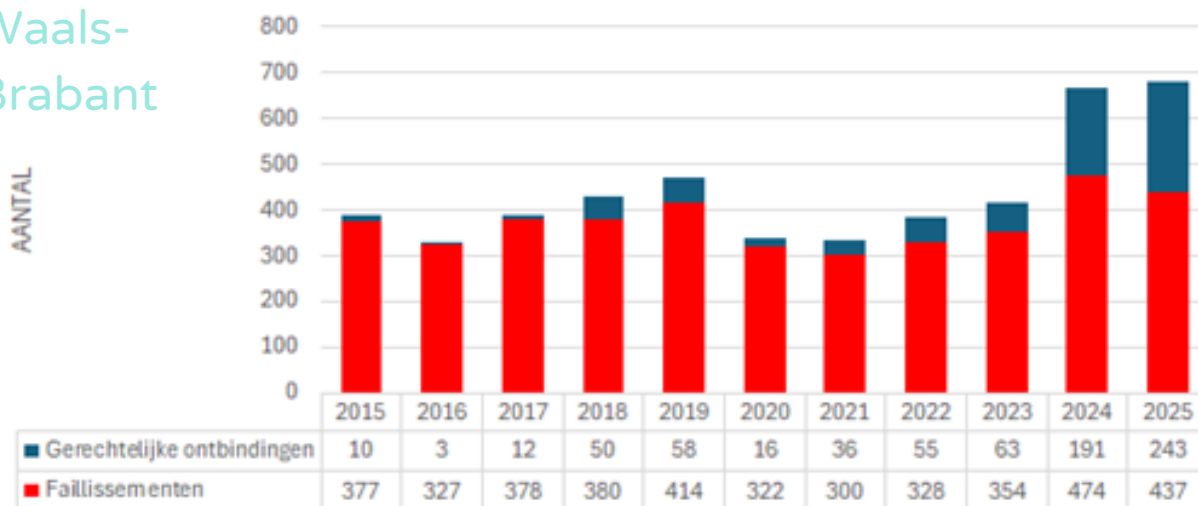
West- en Oost-Vlaanderen

De provincies West- en Oost-Vlaanderen, die beiden vallen onder het voorzitterschap van de Gentse ondernemingsrechtbank, vertonen vergelijkbare trends. In beide gevallen zien we in 2018 een bijna verdrievoudiging van het aantal gerechtelijke ontbindingen. In beide provincies was er in 2019 een eerste piek van het aantal gerechtelijke ontbindingen (100 uitspraken in Oost-Vlaanderen en 46 in West-Vlaanderen), met een voor beiden even duidelijke terugval tijdens de COVID-jaren. Vervolgens een geleidelijke stijging naar een piek in 2024 (110 in Oost-Vlaanderen en 65 in West-Vlaanderen). Verhoudingsgewijs blijft het aantal gerechtelijke ontbindingen slechts een klein gedeelte (5,9% in West-Vlaanderen en 5,73% in Oost-Vlaanderen, de laagste verhouding van alle Vlaamse gerechtelijke arrondissementen) uitmaken van het totale aantal beëindigingen na gerechtelijke uitspraak. Wel meten we in beide provincies vanaf 2022 een systematisch verder oplopen van het aantal faillissementsuitspraken.

Ook in deze provincies dus - en opnieuw vergelijken we het pre- COVID-jaar 2019 met 2025 - stellen we een stijging vast van het aantal beëindigingen na gerechtelijke uitspraak met +20,85% in Oost-Vlaanderen en met +16,47% in West-Vlaanderen.

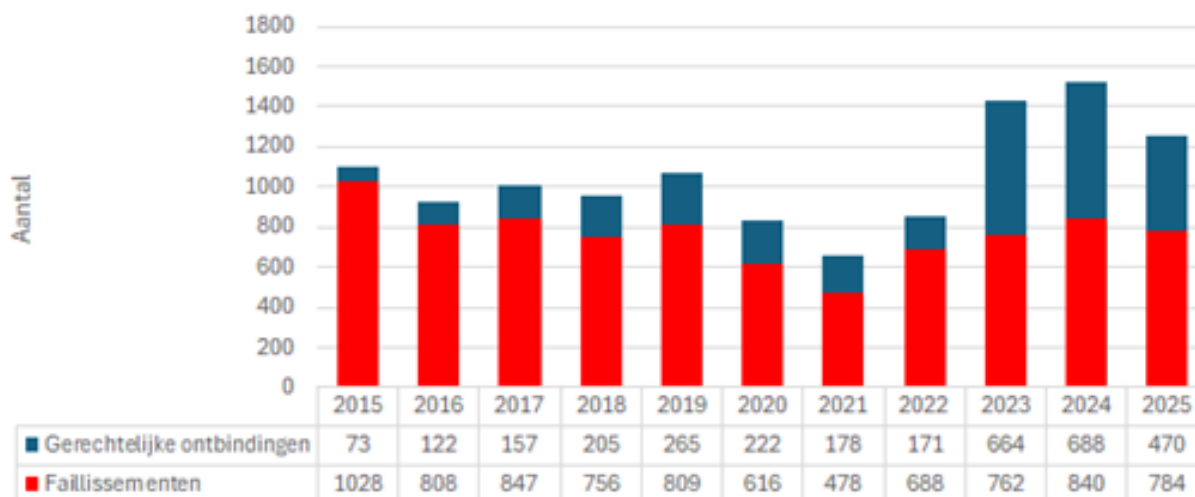
Waals-Brabant

Binnen de jurisdictie van de ondernemingsrechtbank Waals-Brabant noteren we in 2018 een eerste duidelijke toename van het aantal gerechtelijke ontbindingen met - zoals in de meeste arrondissementen behalve de andere Brabantse - een terugval tijdens de COVID-jaren. In 2024 en 2025 noteren we een sterke toename naar respectievelijk 191 en 243 dossiers. In die mate dat in 2024 de gerechtelijke ontbindingen er 28,72% uitmaken van alle beëindigingen na gerechtelijke uitspraak, in 2025 zelfs evoluerend naar 35,73%. Bovendien stijgen de faillissementen er in diezelfde periode er boven de pre- COVID-periode.

Vergelijken we het aantal beëindigingen na gerechtelijke uitspraak uit 2025 met die van 2019, dan zien we een stijging met +44,07%.

Henegouwen

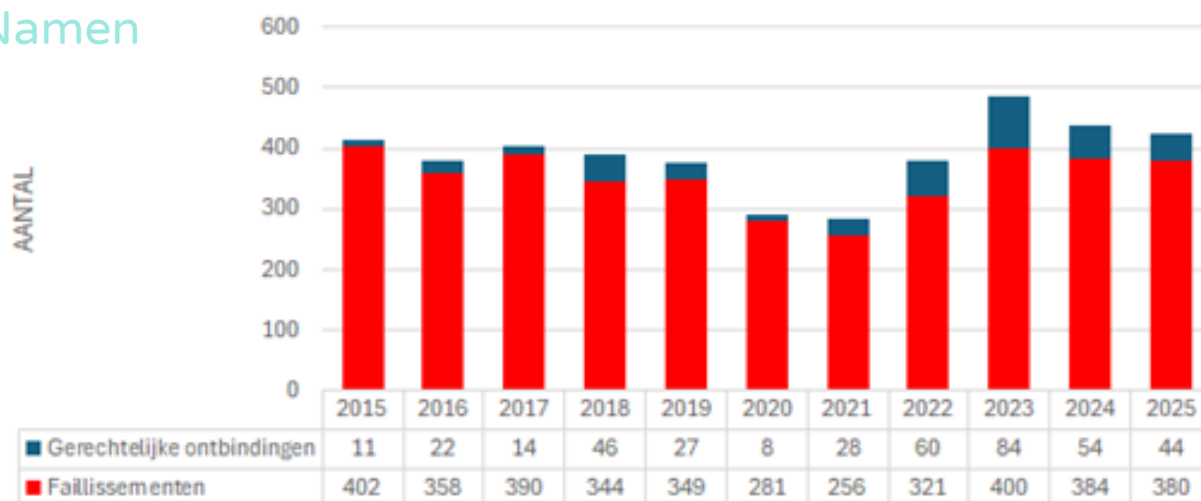

Al lang - zelfs teruggaand naar begin deze eeuw - werden binnen de provincie Henegouwen beduidend meer gerechtelijke ontbindingen uitgesproken dan eender waar elders. Vanaf 2018 zien we er een verdere stijging van het aantal gerechtelijke ontbindingen (205 dossiers), echter met een terugval gedurende de COVID-periode 2020-2022. In de jaren 2023 en 2024 nemen we vervolgens een verdrievoudiging waar (respectievelijk 664 en 688 dossiers), gevolgd door een terugval naar 470 cases in 2025. Toch bleek in 2025 nog steeds 37,48% van alle beëindigingen na gerechtelijke tussenkomst gebeurd te zijn via de format van gerechtelijke ontbinding. Dit terwijl het aantal faillissementsuitspraken er na de terugval tijdens de COVID-jaren vrij stabiel bleef op een niveau dat vergelijkbaar was met de pre- COVID-jaren.

Vergelijken we het aantal beëindigingen na gerechtelijke tussenkomst gedurende het jaar 2025 met dat van 2019, dan noteren we een stijging van +16,76%.

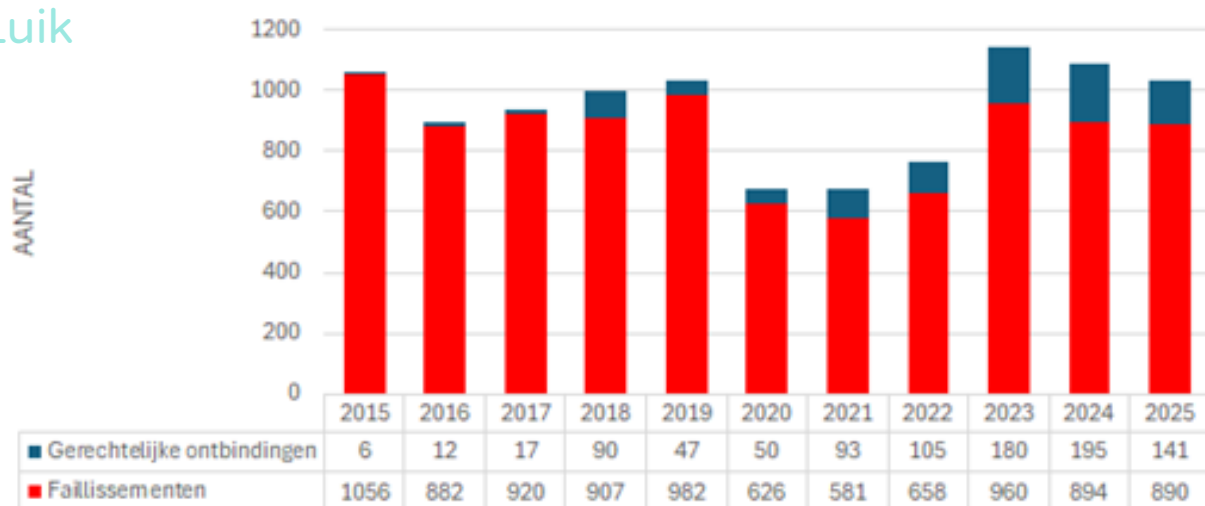
Namen

Ook de provincie Namen kenmerkte zich in de jaren voor 2018 als een provincie waar naar verhouding meer gerechtelijke ontbindingen - zij het in mindere mate dan Henegouwen - werden uitgesproken. In 2018 was er iets meer dan een verdrievoudiging van dat aantal (46 dossiers), met een terugval gedurende de eerste COVID-jaren. In 2022 steeg dit van 64 dossiers om een piek te bereiken in 2023 (84 dossiers) en daarna geleidelijk terug te zakken naar 44 dossiers in 2025. Binnen deze provincie bleef ook de afgelopen drie jaar, zeker in vergelijking met wat we in Henegouwen vaststellen, tussen het totale aantal beëindigingen na gerechtelijke uitspraak en het aantal gerechtelijke ontbindingen beperkt tot 10,38% in 2025. Daartegenover: in 2023 werd er een recordaantal faillissementsuitspraken genoteerd, een volume dat voorzichtig wegzakte in 2024 en 2025.

Belet niet dat zelfs nog voor 2025 geldt dat het totale aantal beëindigingen na gerechtelijke uitspraak stijgt met + 12,76%.

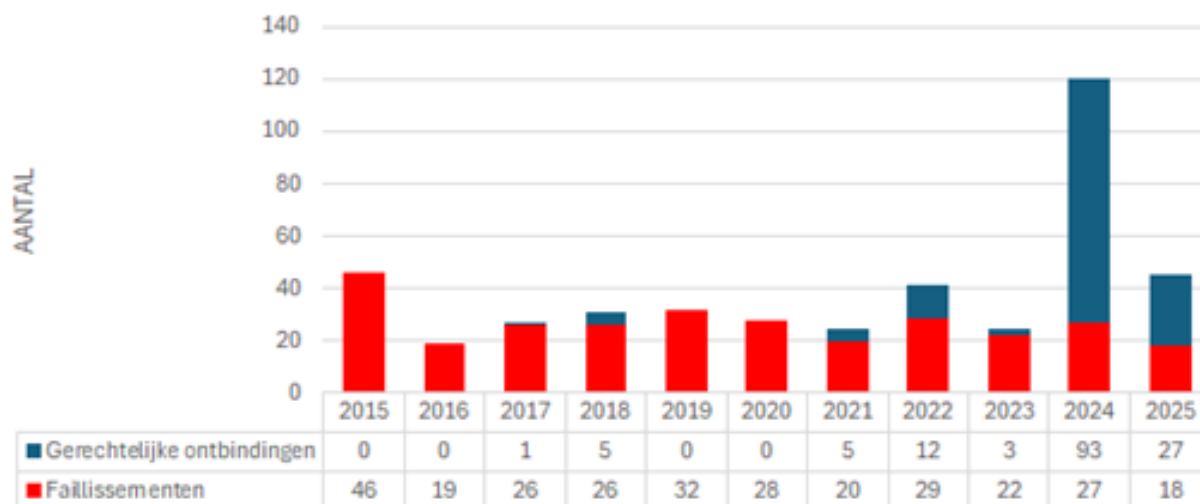
Luik

De ondernemingsrechtbank van Luik is bevoegd over het grootste deel van de provincie, behalve het Duitstalige gebied dat onder de bevoegdheid valt van de ondernemingsrechtbank Eupen-Verviers. We zien hier een patroon dat sterk gelijkt op dat van Namen. In 2018 een sterke toename van het aantal gerechtelijke ontbindingen (90 cases) met een terugval in 2019 en 2020, waarna opnieuw een sterkere toename volgt in 2023 (180 dossiers) en 2024 (195 dossiers), gevolgd door een afname in 2025 (141 dossiers). Ook hier zien we de laatste drie jaren een geleidelijke afname van het aantal faillissementen.

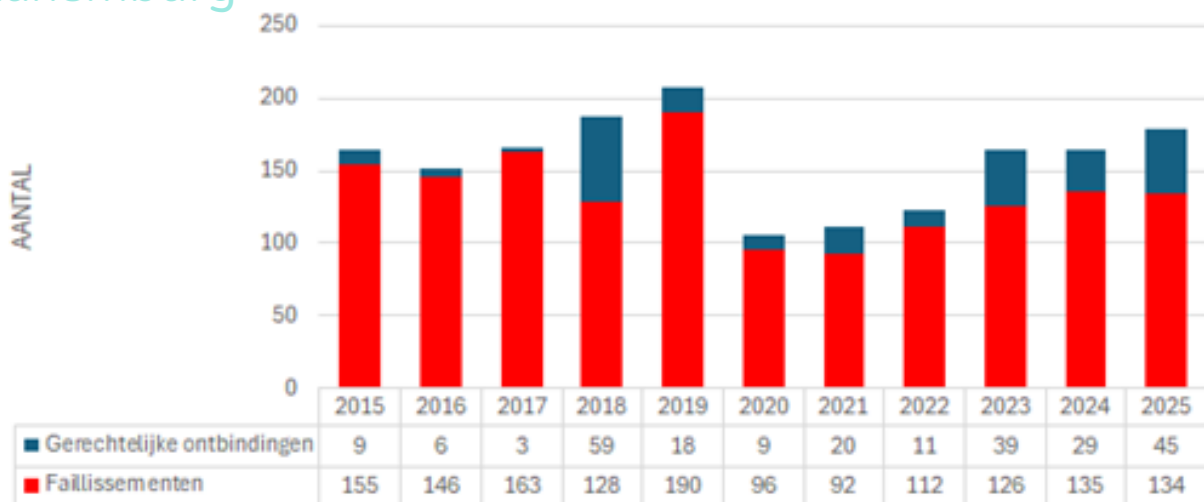
Maar ook hier blijft het totale aantal beëindigingen na een gerechtelijke uitspraak licht boven het niveau van 2019. Binnen dit arrondissement en met betrekking tot het jaar 2025 maakten de gerechtelijke ontbindingen 13,68% uit van alle beëindigingen na gerechtelijke uitspraak.

Eupen-Verviers

De ondernemingsrechtbank Eupen-Verviers bestrijkt een kleiner gebied, met bovendien relatief weinig ondernemingen. Zelfs in verhouding worden hier traditioneel weinig faillissementen uitgesproken. De gerechtelijke ontbinding was er voor 2018 een zeldzaamheid. Hier valt vooral de verhoudingsgewijs enorme toename van het aantal gerechtelijke ontbindingen op in 2024, waar de gerechtelijke ontbinding 77,5% van alle beëindigingen na gerechtelijke uitspraak uitmaakte. Hoewel getemperd in 2025 blijft dit nog altijd 60% van het totaal.

Luxemburg

Net als Henegouwen en Namen kenmerkte de provincie Luxemburg zich in de jaren voor 2018 als een provincie waar naar verhouding meer gerechtelijke ontbindingen werden uitgesproken. Net als in beide voornoemde provincies kende het jaar 2018 een onmiddellijke toename van het aantal gerechtelijke ontbindingen. En, net zoals de provincie Namen, gevolgd door een afname in 2019 en de daaropvolgende COVID-jaren. Vanaf 2023 noteren we er opnieuw een stijging, waarbij met betrekking tot het jaar 2025 de gerechtelijke ontbindingen 25,14% uitmaken van alle beëindigingen na gerechtelijke uitspraak. Merk op, na een piekjaar in 2019 is er na COVID slechts een beperkte stijging van het aantal faillissementen genoteerd.

Hiermee is Luxemburg het enige gerechtelijke arrondissement waar het aantal beëindigingen na gerechtelijke uitspraak (2025 in vergelijking met 2019) duidelijk is gedaald (-13,94%).

5 | Conclusie

Als gevolg van een opeenvolging van nieuwe wetgeving en aanpassingen aan bestaande wetgeving sinds 2017, kregen in het bijzonder de Kamers voor Ondernemingen in Moeilijkheden (KOIM) er - naast het al in de praktijk gebrachte en bestaande “Wegsnijden van rot vlees” (de oude depistagediensten) en de in 2009 duidelijk gestipuleerde preventieopdracht - een aantal extra opdrachten bij. In het bijzonder de zogenaamde Wet op Spookbedrijven van 2017 stimuleerde in sommige rechtbanken de jacht op en de uitzuivering van spookbedrijven. Bovendien richtten enkele rechtbanken het vizier steeds meer op bedrijven met duidelijk frauduleuze dadendrang. Het al lang bestaande format van de gerechtelijke ontbinding werd hiervoor verder wettelijk uitgewerkt.

Een aantal rechtbanken gebruikten en gebruiken die format steeds meer als instrument om noodlijdende bedrijven zonder boedel uit het economisch weefsel te nemen, zonder de tijdrovende en kostelijke faillissementsprocedure te moeten aanwenden.

Vanaf 2018 zien we het instrument van de gerechtelijke ontbinding, als middel om een bedrijf via een gerechtelijke uitspraak tot beëindiging te brengen, aan belang toenemen. Zeker vanaf 2023 mogen we gerust spreken van een forse toename.

Gelijk voor de wet?

In sommige gerechtelijke arrondissementen neemt de format van de gerechtelijke ontbinding als beëindigingsformat in absolute aantallen zelfs - zij het tijdelijk - de overhand op dat van het faillissement.

Inderdaad, de format van de gerechtelijke ontbinding wordt niet in elke ondernemingsrechtbank op dezelfde uniforme wijze aangewend. In de ene rechtbank ziet men het als het instrument bij uitstek om de insolventieprocedure te vereenvoudigen. De andere wendt het vooral aan om (malafide) spookbedrijven weg te snijden. Nog andere om duidelijk frauduleuze bedrijven uit te schakelen. We zien trouwens extremen. In West- en Oost-Vlaanderen maken de gerechtelijke ontbindingen nauwelijks 6% uit van het totale aantal beëindigingen op basis van de uitspraak van de ondernemingsrechtbank. In Brussel loopt dit op tot bijna 39%. Even opvallend is dat - op Antwerpen na (33,85% van de beëindigingen is er een gerechtelijke ontbinding) - wenden de Vlaamse ondernemingsrechtbanken de gerechtelijke ontbinding aan in ongeveer 10% van de gevallen. Soms minder. In twee Waalse provincies gaat dit boven de 35%, geen enkele scoort onder de 10%.

Er worden dus duidelijk beleidskeuzes gemaakt die per ondernemingsrechtbank verschillen en anders worden uitgewerkt. Niet alleen op niveau van de ondernemingsrechtbank. We zien ook duidelijke gewestelijke tendensen en dus gewestelijke verschillen in aanpak. Dit mag en moet zeker ten dele verklaard worden vanuit de wijsheid van de leidinggevende, die zich laat leiden door de structuur en de kenmerken van het economisch weefsel van haar/zijn of X arrondissement. Een arrondissement als Eupen-Verviers heeft zonder enige twijfel andere noden dan pakweg Brussel, Luik of Antwerpen.

GraydonCreditsafe ziet trouwens bewust georkestreerde verhuizingen van ondernemingen, die enkel hun zetel verplaatsen - en desgevallend ontsnappen - omdat ze een specifiek probleem vertonen waar in het ene arrondissement meer aandacht wordt aan besteed dan in een ander. Dit probleem is allesbehalve nieuw. Je kan dus stellen dat niet elke Belg, maar wel elke inwoner van een welbepaald arrondissement gelijk is voor de wet... en dat er nog steeds binnen dit land, ondanks georganiseerd overleg tussen de rechtbanken, verschillende rechts-koninkrijken ageren.

Faillissementscijfers revisited

Halen we er even de cijfers bij van het 'klassieke' faillissement. De afgelopen jaren kent ons land een genuanceerd beeld. De afgelopen jaren - na COVID - stegen de faillissementscijfers. Op dit ogenblik flirtten we op federaal niveau opnieuw met aantallen die vergelijkbaar zijn met die kort na de double-dip crisis. Maar terwijl in het Vlaamse Gewest de faillissementscijfers spectaculair stijgen, dalen die in het Brusselse en Waalse Gewest.

Verbinden we nu de faillissementscijfers met die van de gerechtelijke ontbindingen en de ter zake duidelijk verschillende beleidskeuzes die elke ondernemingsrechtbank maakt - waarbij de meeste rechtbanken op gewestniveau met de neuzen dezelfde richting uitkijken - dan zien we in elk gewest een stijging van het aantal beëindigingen op grond van een gerechtelijke uitspraak.

Een spectaculaire stijging zelfs:

- Vergelijken we de faillissementscijfers van het pre-COVID-jaar 2019 met die van 2025, dan meten we een stijging van het aantal faillissementen op federaal niveau met hoop en al +6,26%. Dit zou feitelijk een - voor velen contra-intuïtieve - daling van de faillissementsgraad betekenen.
- Beschouwen we echter het aantal beëindigingen op grond van een gerechtelijke uitspraak, dan moeten we gewag maken van een toename van +30,34%. Faillissementscijfers revisited!

Stenen tijdperk

Het goede nieuws: niet elke gerechtelijke ontbinding is een insolventieprocedure. Een deel ervan behelst het wegfilteren van enerzijds spookbedrijven die een risico vormen om fraudevehicels te worden, en anderzijds aantoonbaar frauduleuze bedrijven.

Zeker de spookbedrijven, die al jaren geen enkel activiteit kenden en niet meer dan een slapend bestaan kennen, hoeven geen 'collateral damage' te veroorzaken. Probleem is alleen dat er een markt voor bestaat, waar dergelijke 'administratief kant-en-klare' ondernemingen voor een peulschil worden overgekocht en binnen de kortste keren worden gepimpt ten behoeve van malafiden met frauduleuze en zelfs ondermijnend misdadige doeleinden.

De wijzigingen in de wetgevingen geven de ondernemingsrechtbanken dus volop de mogelijkheid ook dat rot vlees weg te snijden, om zodoende de risico's die bonafide bedrijven lopen te temperen en ons economisch weefsel te versterken.

Maar hier wringt het schoentje. Op dit ogenblik telt ons land ongeveer 400.000 spookbedrijven op een totale ondernemingspopulatie van om en bij de 2.000.000 actieve ondernemingen. Daarnaast tonen onze algoritmes aan dat ongeveer 1 bedrijf op 100 duidelijk kenmerken vertoont die erop wijzen dat ze zich klaarmaken om te frauderen.

Ja, sommige rechtbanken - zoals bijvoorbeeld de ondernemingsrechtbank Antwerpen - maken er een punt van om die aan te pakken. Probleem is dat die ondernemingsrechtbanken, de KOIM's in het bijzonder, informatica- en datagewijs nog altijd zowat in het stenen tijdperk moeten ageren. Geen of niet op elkaar afgestemde informaticasystemen, hopeloos verouderde of onvolledige data en - zeker in verhouding tot de hierboven vernoemde nieuwe opdrachten - een absoluut gebrek aan effectieven. Nemen we de rechtbank van Antwerpen, die in 2025 1.064 gerechtelijke ontbindingen uitsprak. Gaan we er even en gemakkelijkschalve vanuit dat dit allemaal spookvennootschappen waren. Dan nog is dat ten opzichte van het totaal aantal spookbedrijven niet meer dan een druppel(tje) op een hete plaat.

Risico's met zakenrelaties bestaan uit verschillende lagen

De risico's die een onderneming loopt met de zakenpartners zijn dus de wereld nog niet uit. Die risico's gaan verder dan enkel het kredietrisico: de vraag of de klant kant en wil betalen. Met betrekking tot dit laatste bestaan er uitgebreide en degelijk uitgewerkte financiële analyses, aangevuld met geactualiseerde en up-to-date data die diepte-inzicht geven.

Maar, bedrijven die worden opgericht om te frauderen of die worden overgekocht en vervolgens gepimpt worden tot fraudevehicels, presenteren zich veelal met een uitmuntende jaarrekening die door de beste en meest verfijnde financiële analyse geraakt. Bovendien betalen ze netjes hun facturen tot op het ogenblik dat ze 'hun grote slag' kunnen slaan. De klassieke financiële analist zal dit niet zien aankomen. Daartegenover staat dat die malafide ondernemingen wel degelijk gedragspatronen vertonen die afwijken van een normaal gedragspatroon. Die gedragspatronen kunnen in belangrijke mate evengoed worden geduid via data, waarop de juiste algoritmes worden ontwikkeld.

Dan zijn er de spookbedrijven. Die zijn bij de Kruispuntbank van Ondernemingen als actief geregistreerd, maar voeren geen enkele activiteit uit. Zolang ze niet door malafiden worden ingepalmd, betekenen ze geen enkel risico. Tenzij die in adresbestanden verzeild geraken om bijvoorbeeld te prospecteren, nieuwe klanten of leveranciers op te sporen. In dat geval stuurt u uw mooie prospectus naar een bus die niemand opent. Of waar die per direct in de papiercontainer belandt.

Evengoed is het 'non'-gedrag van een spookbedrijf af te leiden uit data waarop de juiste algoritmes worden toegepast. Evengoed kan dit risico in belangrijke mate vermeden worden.

De risico's die ondernemingen lopen met hun zakenpartners bestaan uit vele lagen. Drie ervan somde ik hierboven op: insolventie, frauduleuze bedoelingen en obsoleete verkoopinspanningen. Daarnaast nog de vraagstelling met betrekking tot schokbestendigheid of ESG-readiness. Elk van die risico's vertoont specifieke kenmerken, die duidelijk zijn.

Alleen: het instrumentarium dat aangewend wordt om insolventierisico te bepalen kan niet ingezet worden om het risico op fraude te beperken. Fraudeurs zijn veelal clean, zelfs te clean, tot op het voor hen juiste ogenblik. En geen van beide gebruikt de kenmerken die wijzen op een spookbedrijf. Enkel al die drie risico's beheersen, vergt dus een drie-traps aanpak: een aanpak waar we elk risico beschouwen als een aparte laag waar een apart antwoord voor bestaat. Ook al kunnen die antwoorden mekaars tegengestelde lijken: ze geven een volledig antwoord op verschillende types risico-inschattingen.

Net als iemand zich best tegen de koude beschermt door zich in verschillende lagen te kleden, beschermt men zich best tegen de verschillende risico's door verschillende inzichtlagen toe te passen.

GRAYDONcreditsafe

GraydonCreditsafe Belgium nv
Uitbreidingstraat 84 b1
2600 Antwerpen (Berchem)

+32 (0)3 280 88 00
www.graydoncreditsafe.be

